МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950г. | Субота, 12 лістапада 1994 года | №121 (10821) | Цана 50 руб.

"Нашему человеку нет цены!"

Номер газеты "Рэспублiка" за 10 ноября этого года посвящен Минщине. В нем, в частности, помещено интервью обозревателя газеты Николая Матуковского с председателем исполкома облсовета Альфонсом Тишкевичем. Предлагаем его нашим читателям.

— Альфонс Ильич, что представляет собой Минская область, если писать ее "портрет"... "материальными красками"?

— Масштабы Минщины таковы, что ее "портрет" в одном интервью можно создать лишь пунктирными штрихами... Треть населения республики, пятая часть всех сельхозугодий, четверть — пашни... 5.240 сел и деревень, 8 городов областного подчинения и 30 — рангом пониже, 530 колхозов и совхозов, 678 фермерских хозяйств, 670 крупных и не очень крупных предприятий, среди которых известные всем "Беларуськалий", БелАЗ, "Зенит"... Почти четверть всего валового продукта Беларуси. Таковы лишь самые главные "штрихи" сегодняшней Минщины...

— Что и говорить, масштабы впечатляют — побольше некоторых европейских государств. Немудрено, что успех или неуспех Минщины ощутимо сказывается на всем организме белорусского государства. Нынешний год для нашей молодой державы был /и еще будет!/ чрезвычайно трудным. Невиданная доселе жара, отсутствие дождей на протяжении всего лета. Когда начинаешь разговаривать с руководителями агрокомплекса — всякий начинает речь с "безвозвратных" потерь: там резко снизили, там недобрали, там потеряли. Не разговор, а одни слезы, хоть ложись и помирай! Вы тоже "помирать" собрались?

— Ни в коем случае! Это не в нашем характере. Жизнь никогда особенно не баловала крестьянина, он уже ко всем катаклизмам привык, в том числе и к природным. Не было бы чего похуже, что уже знавала наша история... Действительно, условия нынешнего лета были адскими, но мы собрали по 28 центнеров зерна на круг. Не снизилось производство продуктов животноводства, а общие объемы продуктов питания даже увеличились...

— Даже как-то не верится...

— Почему? Мы же сохранили в неприкосновенности свой золотой фонд... Так я называю наших людей, на которых нам надо молиться. Не устаю восхищаться ими, хотя знаю их десятки лет и уже мог бы привыкнуть. Жизнь наступила сложная, трудная. Но люди не опустили руки, не сломались, не потеряли надежды и веры, что этому хаосу скоро придет конец. Они в этот тяжелейший момент проявляют чудеса изобретательности.

Об уровне народной смекалки и закалки сужу по такому факту. В последнее время хозяйства почти не приобретают новой техники — нечем за нее расплачиваться. Механизаторы вынуждены работать на машинах более чем "преклонного" возраста. Они латаны и перелатаны, на них стоят самодельные узлы, детали, приспособления. И работают они не хуже заводских. Смотрю я на эти самоделки, и душа радуется. Нашему человеку нет цены! Если ему не мешать, он блоху подкует. А помочь — горы своротит!

Беседуешь с людьми — говорят и о тяготах жизни, недостатках, головотяпстве в руководстве. Но заканчивают разговор, как правило, одним и тем же: все одолеем, только бы войны не было. Вот что делается в Грузии, Таджикистане, Чечне. Кто бы раньше мог предположить, что брат пойдет против брата, а сосед станет стрелять в соседа... Вот чем обернулась "нерушимая сталинская дружба народов"!

— Вы хотите сказать, что спокойно спите по ночам?

— Ну что вы! Разве можно спать спокойно, если так катастрофически падает уровень жизни, если в наши магазины страшно заходить? А куда денешься? Хотя многие понимают, что явление это преходящее. Многие страны смогли преодолеть подобный кризис. Неужто мы не сможем? Но с другой стороны... Наш народ слишком долго кормили "завтраками", слишком долго обманывали. Ему хочется хорошо пожить не только завтра, но и сегодня. Он это право уже давно выстрадал.

Чтобы поддержать людей в самом необходимом, мы организовали продажу товаров народного потребления и продуктов питания непосредственно на предприятиях. Во-первых, богаче ассортимент, во-вторых, все дешевле, без торговых накруток, в-третьих... меньше нервных потрясений, меньше душевных затрат.

— Согласен, Альфонс Ильич, очень важно сохранить человеческие души в спокойствии, не поселить в них агрессивность. Но для этого же надо... иметь что продавать. Откуда вы берете товары?

— У нас заключены прямые договоры на поставку товаров с девятнадцатью областями стран СНГ. Все наши районы заключили прямые договоры с районами Московской области. Получаем оттуда ткани, одежду, моющие средства — более десятка видов товаров. Из Мурманской области нам везут рыбу и рыбные продукты, из Киевской и Николаевской — сахар, растительное масло и т.д. Естественно, все это в обмен на наши товары — картофель, мясо, яйца, мебель...

Сегодня можно уже со всей определенностью сказать, что это было варварством — вот так с плеча, одним махом разрубить единый экономический организм, единую кровеносную систему. Теперь приходится восстанавливать, "сшивать" каждый "сосуд", а их тысячи, в этом вся трудность. Конечно, восстановим, но сколько времени пройдет, сколько человек так и не дождутся этого восстановления!..

В нашей области около 600 тысяч пенсионеров. Им сейчас особенно трудно. Мы пытаемся сделать что-то и для них. Колхозы и госхозы шефствуют над ними. Создано двадцать интернатов для одиноких, престарелых людей. Мы не просто устраиваем им маломальски человеческую жизнь, но тем самым и другим показываем: работай, человек, и не бойся за свой "финиш", ты не будешь брошенным и забытым. А это очень важно знать и пожилым, и молодым. Человек совсем по-иному живет, когда он спокоен за свой "финиш"...

— С вашего позволения, Альфонс Ильич, я возвращусь к тому, что вы сказали чуть выше... На каждом углу мы только и слышим, что продуктов не хватает, снизилось их производство. И это можно понять: хозяйства поставлены в такие условия, что им невыгодно производить продукцию — за нее не платят или платят с большим опозданием. А вы... увеличили выпуск продуктов питания...

— Чем кормили крестьяне свой скот раньше? Хлебом. Стал хлеб дороже в несколько раз — сократилась резко живность. А теперь мы в каждом районе организовали торговлю комбикормами. Зачем переводить хлеб в сало? Переводите комбикорма, которые значительно дешевле хлеба. А потом... мы не стали жалеть земли под приусадебные участки. Хочешь сеять себе зерновые — бери землю. Таким образом, каждая семья получила возможность откармливать не одного, а двух-трех кабанов, держать не одну корову, а две, или корову и телку. Вот и весь "секрет"...

Кстати, не жалеем земли и для садоводческих товариществ, которых у нас уже более трех тысяч. Видели, сколько везут в город из этих товариществ картофеля, фруктов, овощей? Это еще один серьезный источник пополнения продовольствия, и мы будем это дело расширять.

— Значит, вас не пугает стремительный рост коттеджей-"дворцов" вокруг Минска?

— Наоборот, радует! Люди глубоко пускают корни в нашу землю, значит, заботятся не только о себе и детях, но и о внуках и правнуках. Это же прекрасно, если человек думает о будущем, верит в него.

Вот это и есть то самое главное, что радует и согревает меня, — вера людей в будущее. Не верили бы — не строили бы! И верят не только наши люди... В нас поверили на Западе, в Европе. С нами хотят иметь дело Германия, Франция, Италия, Австрия, Польша, Норвегия, Соединенные Штаты. В области уже работает почти восемь десятков совместных предприятий. С немецкими фирмами мы, например, строим дороги и делаем мебель. Норвежские фирмы, имеющие богатейший опыт "северного" строительства, будут строить у нас дома для сельских жителей. Разумеется, очень приятно сознавать, что тебе верят, с тобой хотят иметь дело. Значит, ты чего-то стоишь!

— Все верят?

— В том-то и дело, что не все. Какой-то странный парадокс! У нас, как я уже сказал, работает почти 80 совместных предприятий с фирмами Запада и... ни одного совместного российско-белорусского предприятия! Самые близкие, самые родные соседи, можно сказать, братья, и... не верят!

— Может, потому и не верят, что хорошо нас знают? Не уверены в прочности, стабильности наших реалий. Они же слушают наше радио, смотрят наше телевидение, читают наши газеты. Они же видят, что наши "верха" сейчас более всего обеспокоены борьбой за власть, кому перед кем стоять навытяжку, кому перед кем ломать шапку. Вот они и ждут, пока закончится наша "батрахомиомахия". Чтобы знать, на кого делать ставку, во что вкладывать деньги. Или в кого...

— Могу согласиться с вами лишь отчасти. Да, наверное, такие опасения есть, и не только у наших близких соседей... Я вас правильно понимаю, вы имеете в виду наметившееся противостояние между Президентом и парламентом... А где вы видели, чтобы президент и парламент жили бы полюбовно, душа в душу? В любой стране между президентом и парламентом существуют какие-то разногласия, какая-то конфронтация. Это нормально и естественно. Важно только, чтобы эта конфронтация не стала самоцелью. Как-то не хочется верить, что у нас это может случиться. И Президент, и парламент избраны народом, и благо народа должно быть для них превыше всего, их единой и единственной целью. Если же они не сойдутся на этом, народ найдет способ и средства расставить все и всех по своим местам...

— Спасибо, Альфонс Ильич. О большой политике поговорим в следующий раз...

■ Парламент: дзень за днём

ПЕРАД ВЫБАРАМ

Дэпутацкі корпус расшырыў парадак дня яшчэ чатырма пытаннямі. Будуць абмеркаваны законапраекты аб ахове і выкарыстанні жывёльнага свету, аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон аб падатку за карыстанне прыроднымі рэсурсамі /экалагічны падатак/, праект пастановы аб далучэнні Беларусі да Канвенцыі аб міжнародным гандлі відамі дзікай фауны і флоры, якія знаходзяцца пад пагрозай знікнення. І, нарэшце, прадметам абмеркавання сесіі будзе і бібліятэчная справа ў Рэспубліцы Беларусь.

Затым дэпутаты ўзяліся за адзін з важнейшых законаў — "Аб выбарах". Старшыня Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву Уладзімір Леўчык сказаў, што камісія не падтрымлівае змянення цяперашняй выбарчай сістэмы. Паводле яго слоў, за імкненнем перайсці да змешанай сістэмы галасавання стаяць амбіцыі партыйных функцыянераў, якія імкнуцца пракласці сабе лёгкі шлях у новы парламент. Называліся і магчымыя расходы на правядзенне выбараў. Паводле слоў Уладзіміра Леўчыка, выбары будуць каштаваць прыкладна 90 мільярдаў рублёў, на думку старшыні Цэнтрвыбаркома Аляксандра Абрамовіча, гэтая лічба складзе 69 мільярдаў.

Усё ж дэпутаты не адважыліся ўшчыльную падысці да разгляду канцэптуальных палажэнняў гэтага законапраекта: ці варта захаваць у Беларусі мажарытарную сістэму выбараў або ў мэтах развіцця абвешчанага палітычнага плюралізму дапоўніць яе выбарамі дэпутатаў у парламент па спісах палітычных партый? Ні "так", ні "не" не адважыліся сказаць дэпутаты і ініцыятыве ветэранскай арганізацыі аб устанаўленні квоты для інвалідаў і ветэранаў.

Каб не нагнятаць страсці, дэпутаты вырашылі "для размінкі" абмеркаваць менш спрэчныя артыкулы — як і кім фарміруюцца выбарчыя акругі, за якія сродкі праводзяцца выбары, як можна абскардзіць рашэнні камісій па выбарах? Аднак і гэтыя пытанні выклікалі даволі многа дэбатаў у зале пасяджэнняў. У выніку было вырашана, што ў законе не трэба абмяжоўваць выбарчыя акругі пэўнай колькасцю выбаршчыкаў. У закон перанесена фармулёўка, замацаваная ў Канстытуцыі: "колькасць выбаршчыкаў у кожнай акрузе павінна быць прыкладна аднолькавай". Не падтрымалі дэпутаты і прапанову парламенцкай Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву аб тым, што асноўная работа па арганізацыі выбараў і фарміраванню выбарчых акруг кладзецца на галіну выканаўчай улады. У адпаведнасці з рашэннем парламентарыяў, да арганізацыі выбараў новага парламента будуць прыцягнуты мясцовыя Саветы і іх выканаўчыя камітэты. Ну а што датычыць фінансавых праблем, то дазволена выкарыстанне толькі сродкаў, выдзеленых з дзяржаўнага бюджэту.

Многа спрэчак выклікала прапанова Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву абмежаваць законам магчымасць вылучэння кандыдатаў ад палітычных партый. У прыватнасці, палажэнне аб тым, што ў партыйныя спісы дазваляецца ўключаць толькі членаў партый і грамадска-палітычных аб"яднанняў, дэпутатам Алегам Трусавым было расцэнена як парушэнне правоў чалавека, паколькі людзі, якія працуюць у органах унутраных спраў, КДБ, Кантрольнай палаце, не па ўласнай волі прыпынілі членства ў палітычных аб"яднаннях. І, на думку дэпутата, пэўныя палітычныя погляды, незалежна ад фармальнага членства, даюць грамадзянам рэспублікі магчымасць выстаўляць сваю кандыдатуру ў новы састаў парламента па партыйных спісах.

"Вольным тлумачэннем" Канстытуцыі рэспублікі назваў дэпутат Уладзімір Грыбанаў прапануемую ў закон фармулёўку аб тым, што права вылучэння кандыдатаў у дэпутаты прадастаўляецца "шэрагу грамадскіх аб"яднанняў". На яго думку, артыкул 70 Асноўнага Закона рэспублікі, які абвясціў, што "права вылучэння кандыдатаў у дэпутаты належыць грамадскім аб"яднанням, працоўным калектывам і грамадзянам у адпаведнасці з законам", азначае, што ўсе грамадскія аб"яднанні могуць выкарыстаць такую ініцыятыву. Зрэшты, большасць парламентарыяў з ім не згадзіліся, і абмяркоўваемы артыкул закона прайшоў у фармулёўцы камісіі Уладзіміра Леўчыка.

Не адобрылі дэпутаты і прапанову Генадзя Казлова наконт таго, што кандыдат можа быць зарэгістраваны толькі пасля прадастаўлення медыцынскага заключэння аб тым, што ён псіхічна здаровы. Толькі 96 галасоў набрала гэтая папраўка да закона, хоць сур"ёзнай аргументацыі "супраць" ніхто з прысутных у зале пасяджэнняў не выказаў.

Канчаткова "застапарыла" разгляд законапраекта прапанова парламенцкай камісіі павялічыць колькасць давераных асоб кандыдатаў да дзесяці чалавек, але ў мэтах эканоміі заработную плату ім не плаціць. Большасць з тых, хто выказаўся, расцанілі гэта як прадастаўленне дадатковых ільгот чыноўнікам высокага рангу, якія могуць прыцягнуць да агітацыйнай работы ўвесь падпарадкаваны сабе апарат.

Пытанняў узнікала шмат: праводзіць або не сустрэчы з кандыдатамі ў дэпутаты на тэрыторыі воінскіх часцей, што можна аднесці да паняцця "тэрыторыя", як забяспечыць аднолькавыя правы ўсім кандыдатам у сродках масавай інфармацыі і гэтак далей. Адразу паведамім, што па большасці пазіцый парламентарыі не прыйшлі да агульнай думкі, і таму шэраг артыкулаў адпраўлены на дапрацоўку.

Згоды ўдалося дасягнуць па аднаму вельмі важнаму пытанню — колькі трэба набраць галасоў, каб быць выбраным? Пасля гарачых спрэчак прыйшлі да рашэння: у першым туры кандыдат лічыцца выбраным, калі ён атрымаў 50 працэнтаў плюс адзін голас "за" пры ўмове, што на выбарчыя ўчасткі прыйшло звыш палавіны людзей, занесеных у спісачны састаў. Калі гэтай нормы не дасягнуў ні адзін з кандыдатаў, то назначаецца другі тур, у якім удзельнічаюць два прэтэндэнты, якія мелі лепшы вынік пасля першага тура. І ў гэтым туры для таго, каб выбары адбыліся, неабходна, каб да выбарчых урнаў прыйшло звыш палавіны людзей са спісачнага саставу. Пераможцам лічыцца той з двух прэтэндэнтаў, хто набярэ большую колькасць галасоў. Але ёсць адно вельмі важнае новаўвядзенне — пераможца стане дэпутатам толькі ў тым выпадку, калі колькасць прагаласаваўшых "за" перавышае колькасць прагаласаваўшых "супраць".

БЕЛІНФАРМ.



Злучаныя Штаты Амерыкі, штат Мічыган — такі зваротны адрас значыцца на гэтых дзесяці ёмістых кардонных скрынках. Усе яны былі нядаўна дастаўлены ў Стаўбцоўскую раённую бальніцу спецыяльна для хірургічнага аддзялення. Што ў іх? Медыцынскія інструменты, перавязачны матэрыял, лекавыя прэпараты, аперацыйная бялізна. Усё гэта даслаў раённым медыкам былы ўраджэнец Мікалаеўшчыны, добра вядомы ў беларускіх эміграцыйных колах культурны дзеяч Мікола Прускі.

НА ЗДЫМКУ: урачы райбальніцы прымаюць гуманітарную дапамогу.

Фота Васіля ЗЯНЬКО.



У ПОШУКАХ ЗГОДЫ

Сітуацыя ў краіне, што склалася за апошнія дні, і ход выканання праграмы неадкладных мер па выхаду эканомікі з крызісу сталі прадметам размовы ў час рабочай сустрэчы прэм"ер-міністра Міхаіла Чыгіра са старшынёй Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Уладзімірам Ганчарыкам. Па шэрагу пазіцый кіраўнік урада раздзяліў заклапочанасць прафсаюзнага лідэра. У прыватнасці, падтрымана ідэя правядзення з удзелам прэзідэнта рэспублікі пагаджальнай нарады па разгляду першых вынікаў антыкрызіснай праграмы і ўдакладнення асобных яе палажэнняў.

Прэм"ер-міністр запэўніў таксама, што дасць даручэнне Міністэрству прамысловасці разабрацца з эканамічным становішчам на кожным прадпрыемстве рэспублікі з тым, каб не дапусціць іх спынення і масавага беспрацоўя.

М.Чыгір пагадзіўся і з тым, што праекты некаторых указаў, напрыклад, аб мерах па рэгуляванню сродкаў, накіроўваемых на спажыванне, і аб парадку кампенсацыі грамадзянам затрат на ўтрыманне жылля і камунальныя паслугі, прадастаўленні безнаяўных жыллёвых субсідый не могуць быць прыняты без уліку думкі ФПБ, якая выказала катэгарычную нязгоду з данымі дакументамі.

Дасягнута дагаворанасць і па іншых праблемах бягучага моманту. Заяўлена, што канструктыўны дыялог урада і прафсаюзаў па першарадных жыццёвых пытаннях будзе прадоўжаны.

БЕЛІНФАРМ.

РАСТУЦЬ ПАВЕРХІ

Інтэнсіўна расшырае свае межы гарпасёлак Фаніпаль Дзяржынскага раёна. Цэнтр будаўніцтва перамясціўся на паўночную ўскраіну. Галоўнымі навасельцамі тут з"яўляюцца працаўнікі мінскага вытворчага аб"яднання "Інтэграл". Два дамы ўзводзіць завод жалезабетонных маставых канструкцый, будуецца адзін кааператыўны. Закладваецца падмурак новай, трэцяй па ліку, сярэдняй школы. Згодна з праектам, тут будуць два карпусы: адзін — для малышоў, другі — для вучняў старэйшых класаў. Для іх мяркуецца ўзвесці два плавальныя басейны, дзве спартыўныя залы, стадыён, майстэрню, клуб з глядзельнай залай на 300 месц.

Анатоль ШАРАЕЎ

Крымінал

ПРАВАЛ АПЕРАЦЫІ "ВЫЗВАЛЕННЕ"

А задума была дзёрзкая. Калі б супрацоўнікі Вілейскага крымінальнага вышуку не праявілі пільнасць, арыштаваны злачынец мог апынуцца на волі.

А было гэта так. Тры бравыя хлопцы зайшлі ў аддзел міліцыі пад вечар. Адзін прадставіўся калегам з Калінінграда, прад"явіўшы пасведчанне на імя старшыны Ю.Воінкава. З-пад цывільнай курткі быў відаць міліцэйскі кіцель, у руках — даверанасць на канваіраванне арыштаванага за бадзяжніцтва і спробу ўчыніць крадзеж нейкага А.Мядзведзева. Усё, на першы погляд, добра.

Начальнік крымінальнага вышуку маёр Аляксандр Ардзяка запрасіў да сябе ў кабінет. Фармальнасці ёсць у любой справе, а тут тым больш — трэба адканваіраваць арыштаванага з Беларусі праз Літву ў прыморскі горад Расіі.

Званок у Калінінград. Вопытны аператыўнік і выгляду не паказаў, што пачутая інфармацыя прама шакіруе: ніхто нікога не адкамандзіроўваў за арыштаваным, якога сапраўды гарадская міліцыя шукае за злоснае хуліганства.

Наручнікі скавалі лжэ-старшыну. Два яго саўдзельнікі, адчуўшы нядобрае, кінуліся наўцёкі. Але куды ўцячэш ад аператыўнікаў Юрыя Новікава і Валянціна Сухальца? І прышэльцы трапілі туды, адкуль мелі намер вызваліць арыштаванага. Прад"яўленае імі пасведчанне аказалася падробленым. А выкарыстаў яго сапраўды супрацоўнік міліцыі, які служыць на станцыі Георгіеўская Стаўрапольскага краю. Другі «вызваліцель» — родны брат таго, што сядзіць за кратамі, трэці — жыхар Маладзечна.

БЕЛІНФАРМ.

Газета для вас і пра вас

Працягваецца падпіска на першае паўгоддзе 1995 года. Кошт яе на *"Мінскую праўду"* – 7.200 рублёў.

Калі вы аформіце абанемент на нашу газету, то будзеце мець аператыўную і цікавую інфармацыю аб падзеях у рэспубліцы, сталічнай вобласці.

"Мінская праўда" — газета для вас і пра вас!

ПАДАТКОВЫ ПРЭСІНГ АСЛАБНЕ,

лічыць старшыня Камісіі Вярхоўнага Савета па эканамічнай рэформе

Днямі ў барысаўскім кінатэатры "Кастрычнік" прайшла сустрэча прадпрымальнікаў горада на Бярэзіне і Барысаўскага раёна з членам Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, старшынёй Камісіі па эканамічнай рэформе Леанідам Пятровічам Козікам. Прамоўца азнаёміў прысутных з асноўнымі палажэннямі распрацаванай Кабінетам Міністраў праграмы неадкладных мер па вываду рэспублікі з эканамічнага крызісу, расказаў аб рабоце ўзначальваемай ім камісіі па распрацоўцы законапраектаў, каля двух дзесяткаў з якіх ужо прыняты Вярхоўным Саветам.

Леанід Пятровіч заклікаў прадпрымальнікаў выказаць свае заўвагі і прапановы, запэўніўшы прысутных, што найбольш слушныя з іх будуць улічаны і скарыстаны ў далейшай рабоце камісіі і Вярхоўнага Савета.

Многія ўдзельнікі сустрэчы выказвалі незадаволенасць наконт незлічоных падаткаў, якія "вяжуць дзелавых людзей па руках і нагах". А адзін з прысутных шчыра прызнаўся, што недасканаласць існуючых законаў правакуе прадпрымальнікаў на ўтойванне даходаў, каб мець хоць невялікі прыбытак ад сваёй дзейнасці.

Кіраўнік Камісіі па эканамічнай рэформе паведаміў, што імі ўжо ўнесена ў Вярхоўны Савет прапанова аб вызваленні ад падатку на дабаўлены кошт тых суб"ектаў гаспадарання, што вывозяць прадукцыю ў краіны СНД. Акрамя гэтага, падрыхтавана пастанова аб увядзенні льгот на сродкі, якія накіроўваюцца на папаўненне асноўных фондаў, а таксама на стварэнне новых рабочых месц. Так што падатковы прэсінг у хуткім часе павінен крыху аслабнуць.

Прадстаўнік мясцовай выканаўчай улады, што прысутнічаў на сустрэчы, запытаў з у старшыні парламенцкай камісіі, ці будзе калі-небудзь наведзены парадак са статыстычнай справаздачнасцю прадпрыемстваў недзяржаўных форм уласнасці і прыватных прадпрымальнікаў, таму што пакуль з шасцісот зарэгістраваных у горадзе суб"ектаў гаспадарання рэгулярна здаюць справаздачы ў ЦСУ толькі каля чатырох дзесяткаў.

— Гэта вельмі сур"ёзная праблема, — зазначыў Леанід Пятровіч. — І наша камісія нярэдка адчувае цяжкасці пры аналізе сітуацыі і прагназіраванні падзей менавіта па прычыне адсутнасці дакладных звестак. Многія прадпрымальнікі лічаць, што ім прасцей заплаціць невялікі штраф, чым абцяжарваць сябе дадатковымі клопатамі па складанню і перадачы справаздач. Але ў Законе аб бухгалтарскім уліку і справаздачнасці, які ўступае ў сілу з першага студзеня будучага года, на гэта звернута сур"ёзная ўвага і прадугледжаны больш жорсткія санкцыі да яго парушальнікаў. Так што ёсць падставы спадзявацца, што становішча зменіцца ў лепшы бок.

Мікалай ЧАЛЕЙ.

ГОЛЛАНДЦЫ ПОД ВПЕЧАТЛЕНИЕМ ОТ ПОСЕЩЕНИЯ БЕЛОРУССКОГО СВИНОВОДЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА

В голландской газете "Аграришер Дагблад" опубликована статья Клааса ван Хорста, в которой он делится впечатлениями после посещения межхозяйственного предприятия по производству свинины "Копыльское". Некоторые факты и цифры, как говорится, ужо немножко устарели, но, думается, небезынтересны мысли, изложенные в публикации.

КЛААС ВАН ХОРСТ

В Белоруссии было туманное утро. С экономикой в Белоруссии дела обстоят также туманно. Уже два года как сельское хозяйство развивается самостоятельно, независимо от братской России. И дела налаживаются. Хозяйства могут конкурировать с восточными предприятиями так же, как и с западными. Примером тому может служить свиноводческий комплекс Копыля.

Еще издалека можно заметить копыльскую башню свиноводческого комплекса. Солнечные лучи освещают ее, выделяя из местного ландшафта. Рядом расположен комплекс по производству комбикормов.

Копыльский комплекс, находясь недалеко от белорусской столицы — Минска, является одним из основных поставщиков в столицу свинины высшего качества.

Несмотря на неблагоприятные экономические условия /включая инфляцию, достигшую 40% в месяц/ хозяйство добилось за прошлый год прибыли около 200.000 гульденов. И хозяйство все расширяется: здесь существует программа по разведению свиней, включающая строительство скотобойни, расширение сети торговых предприятий. Хозяйство нуждается в закупке фуражных кормов за границей.

Копыльский комплекс является белорусским сельскохозяйственным предприятием по поставке щетины.

«Владимир Михайлович не из тех людей, которые будут сидеть и дожидаться лучших времен, — говорит главный ветеринарный врач комплекса. — Одиннадцать директоров приходили и уходили, не в состоянии добиться эффективности этого предприятия».

Владимир Михайлович Луцкий доказал возможность рентабельности белорусского государственного предприятия. Когда голландская делегация посетила хозяйство Луцкого, он показал свое предприятие и рассказал о планах на будущее. Одной из главных своих задач он считает улучшение породы свиней. Луцкий коротко объяснил, что для этого необходимо. Прежде он считал, что можно улучшать породу естественным способом. Теперь он добивается улучшения с помощью порционных кормодобавок, определяемых компьютерными программами. Ветеринарные врачи считают также, что этому будут способствовать своевременно сделанные животным прививки против болезней. Вот почему хозяйство нуждается в закупке этих лекарств.

О ПЕРСПЕКТИВАХ ТОРГОВЛИ

Луцкий улучшает связи своего предприятия с торговлей. В Копыле есть частные магазины, которые закупают у населения свинину высшего качества и реализуют ее по своим ценам.

Члены голландской делегации беседовали также с жителями Копыля. Те подробно ознакомили их со своей жизнью и работой.

Особое внимание на Копыльском комплексе уделяется вопросам гигиены. Занимаются этим специалисты.

Большое внимание уделяется содержанию животных в зимних условиях, их защите от холода и простудных заболеваний.

Луцкий хочет расширять свое предприятие и сделать его совершенно независимым. Он хочет не только выращивать свиней, но и перерабатывать свою продукцию самостоятельно.

Их кормокомплекс способен перерабатать за день 24 тонны кормокультур для нужд предприятия.

Голландские посетители с удовлетворением отметили высокий уровень организации труда на этом комплексе. Они выразили пожелание встретиться здесь через некоторое время. Такое предложение исходило от главы делегации.

ВОПРОСЫ ЭКСПОРТА

Директор свиноводческого комплекса Луцкий ставит перед собой задачу выйти на европейский уровень и экспортировать свинину в Западную Европу. Но пока ближайшей задачей считает экспорт свинины в восточные районы, например, в Россию. Свинокомплекс «Копыльское» и является одним из основных поставщиков своей продукции в Россию.

Связи между Голландией и Белоруссией будут постоянно укрепляться. Голландцы, однако, считают, что только на взаимовыгодных условиях можно добиться желаемых результатов и что они всегда будут рады плодотворному сотрудничеству с белорусскими предпринимателями.

РЕСПУБЛИКА БЕЛАРУСЬ

В Республике Беларусь проживает около 10,2 млн.человек, из них около 20% — сельские жители.

Около 10% земельных угодий находится в частной собственности.

Из-за аварии на Чернобыльской АЭС в соседней Украине 1/5 часть земель Беларуси подвержена радиоактивному заражению, особенно южные районы. Эти земли стали непригодными. Это ухудшает экономическое развитие республики. Инфляция достигает уже 40% в месяц.

С середины апреля речь шла о рублевой зоне, которая смогла бы положительно повлиять на экономическое развитие республики. Но в этом случае Беларусь может попасть в зависимость от России.

Перевод с голландского Геннадия АКУЛОВА.

■ Канверсія

НА УНІКАЛЬНАЙ ШЫРСПАЖЫЎ

Клецкі механічны завод. «Раней трапіць сюды было няпроста, — сказаў мне намеснік дырэктара па вытворчасці Мікалай Самахвалаў. — Мы выраблялі прадукцыю для ваенных мэт».

Ідзём па цэхах. Уражвае насычанасць абсталяваннем — дасканалым, арыгінальным. І гэта не дзіўна. Тут, напрыклад, сёння ёсць агрэгаты, на якіх можна выплавіць міні-дрот, у тры разы танчэйшы за чалавечы волас. А калісьці на канвееры былі складаныя канструкцыі для ракетабудавання...

Цяпер усё гэта ў мінулым. Каб захаваць калектыў, зберагчы вытворчы патэнцыял, даводзіцца ісці па шляху канверсіі.

Завод уваходзіць у мінскае вытворчае аб'яднанне «Белвар». Туды пастаўляюцца камплектуючыя дэталі для кухоннай тэхнікі (міксераў, мясарубак, электрашаткоўняў), для электрадрылёў, электрапрасаў і інш. Вырабіць іх не так проста, як здаецца на першы погляд. І не толькі ў тэхналогіі справа. Праблема з праблем — матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне, асабліва пастаўка каляровых металаў.

— Нядаўна наш работнік ездзіў, каб дастаць дзюралевую трубку, ажно на Урал, — расказвае дырэктар завода Леанід Ждановіч. — І вярнуўся з пустымі рукамі. Там запатрабавалі за тону гэтай трубкі мільёны расійскіх рублёў. Плюс перавозка, іншыя расходы.

— Вас «прывязаў» да сябе «Белвар»?

— Не зусім. Мы самі вырабляем электракіпяцільнікі двух відаў, прыборы для завіўкі валасоў «Надзейка». Іх вы сустрэнеце ў магазінах вобласці. Маем некаторую самастойнасць, свой рахунак у банку.

— Лягчэй стала і грошы зарабляць?

— Гэта няпростая задача. Хаця кола сваёй дзейнасці пашыраем. У нас жа, самі бачылі, ёсць магчымасці не толькі вырабляць дэталі для «Белвара», але і наладзіць вытворчасць іншых вузлоў і рэчаў для патрэб народнай гаспадаркі.

Л.Ждановіч расказаў, што ў апошні час завод выпрабляе для райаграпрамтэхнікі, калгасаў, саўгасаў розныя валы, шасцерні, трубы, шайбы.... Цесныя сувязі ўстаноўлены з Гомельскім заводам апаратуры, мінскай фірмай «Інфатэрм», Брэсцкім заводам газавай апаратуры.

На прадпрыемстве хочуць мець сваіх распрацоўшчыкаў, канструктараў. Каб пры кожным выпадку не бегчы ў «Белвар». Тады можна будзе, маючы такое унікальнае абсталяванне, выпускаць яшчэ большы асартымент розных тавараў.

Раней тут не адчувалі нястваткі сродкаў і на патрэбы вытворчасці, і на развіццё сацкультбыту. Цяпер жа ніяк не могуць завяршыць будаўніцтва 76-кватэрнага дома. Сяк-так з натугаю засялілі 44 кватэры, а другі канец будынка так і не падняўся. Надзея толькі на свае фінансы. А яны пацякуць у касу тады, калі будзе попыт на разнастайную прадукцыю. Іншага, відаць, не дадзена.

Канстанцін ПРЫЁМКА.



Заўсёды смачныя стравы ў меню сталовай Гарадзейскага цукровага камбіната Нясвіжскага раёна, калі іх гатуе шэф-повар Таццяна **ДЗЯТЛАВА** (на здымку). Даспадобы наведвальнікам яе баршчы і супы, закускі, другія стравы, дэсерты.

Фота Анатоля БАСАВА.

■ Ситуация

МИЛОСЕРДСТВУЙТЕ БЕЗ УНИЖЕНИЯ

Заранее оговорюсь: это не мои слова. Принадлежат они Анатолию Ивановичу Нетылькину, председателю Центрального правления Белорусского товарищества инвалидов по зрению, депутату Верховного Совета республики. И вынудили его обратиться к средствам массовой информации дела чрезвычайные. Некогда богатое общество, не бравшее у государства ни копейки и даже помогавшее многим государственным структурам, превратилось в нищего. Объемы производства упали в среднем на 60 процентов, а на некоторых предприятиях — на 80. Численность работающих инвалидов сократилась. Инфляция, как гигантский спрут, проглотила все, что было создано многолетним трудом.

Удивительное дело: о слепых инвалидах мы практически ничего не знаем. Средства массовой информации обходили эту тему, а мы, встречая слепого на улице, стыдливо отводили глаза. Проблемы не существовало. А между тем в товариществе инвалидов по зрению состояло 19.716 человек, среди которых 1.668 инвалидов Великой Отечественной войны, членов семей погибших воинов и партизан. Предприятия товарищества выпускают 200 наименований изделий. Эта продукция необходима для народного хозяйства республики, в основном — товары народного потребления. Она пользуется спросом не только в Беларуси, но и в России, и других республиках. Главная беда — неплатежи. И сегодня, не имея средств на закупку сырья и материалов ввиду их дороговизны и необузданности цен, предприятия БелТИЗ зачастую вынуждены простаивать в ожидании денег за реализованную продукцию.

И все же, несмотря на бедственное положение, в котором оказалась промышленность товарищества, инвалиды по зрению надеются, что со стороны правительства будет оказана необходимая помощь, и промышленность БелТИЗ выживет.

Слепые у зрячих милостыни не просят. Они никогда не унизятся до этого. Просят элементарное: не выбрасывать их за порог жизни, дать им возможность работать, а значит — существовать.

Ирина АНДРЕЕВА.

КАНТРАКТ

не фармальная справа

Кваліфікаваныя кадры вырашаюць усё! І сёння актуальны гэты лозунг, калі самому кіраўніку неабходна праяўляць ініцыятыву, кемлівасць, прымаць рашэнне і браць на сябе адказнасць за яго выкананне. Інакш не выжывеш у рыначных умовах.

І вось прыняты ўказ прэзідэнта "Аб заключэнні кантрактаў з кіраўнікамі дзяржаўных прадпрыемстваў, аб"яднанняў, арганізацый і ўстаноў", а таксама пастанова Кабінета Міністраў аб зацвярджэнні палажэння аб парадку і ўмовах іх заключэння. Мэта адна — павысіць адказнасць кіраўніка за вынікі работы калектыву прадпрыемства, які ён узначальвае. Заключаецца кантракт тэрмінам не менш чым два гады. Як правіла, на конкурснай аснове. Калі рэспубліканская ўласнасць — то з адпаведным міністэрствам па ўзгадненню з Міністэрствам па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю і прыватызацыі, калі камунальная — з мясцовым Саветам дэпутатаў ці ўпаўнаважаным ім органам. Пры гэтым трэба мець на ўвазе, што з мясцовым Саветам, на тэрыторыі якога знаходзіцца дзяржаўнае прадпрыемства рэспубліканскай уласнасці, узгадняецца кандыдатура кіраўніка, з якім прадугледжваецца заключэнне кантракта.

У кантракце агаворваюцца тэрмін яго дзеяння, парадак і ўмовы датэрміновага скасавання кантракта, канкрэтныя паказчыкі работы калектыву, росту аб"ёмаў выпуску прадукцыі і прыбытку, аплата працы кіраўніка ў залежнасці ад эфектыўнасці вытворчасці, узроўню заработнай платы работнікаў прадпрыемства, адказнасць органа, упаўнаважанага кіраваць маёмасцю прадпрыемства, за невыкананне ці няпоўнае выкананне ўмоў кантракта.

Калі ж з боку кіраўніка дзяржаўнага прадпрыемства допушчаны неправамерныя дзеянні, ён можа быць прыцягнуты да дысцыплінарнай, адміністрацыйнай, крымінальнай і матэрыяльнай адказнасці. Акрамя таго, за парушэнне заканадаўства, у тым ліку ў частцы неправамернага выкарыстання дзяржаўнай маёмасці, неабгрунтаваную адмову /ухіленне/ ад заключэння дагавора на пастаўку тавараў ці правядзенне работ, зрыў абавязацельстваў кіраўнік можа быць пазбаўлены поўнасцю ці часткова ўстаноўленай надбаўкі, прэміі, узнагароджання па выніках работы за год.

Адным словам, заключэнне кантракта — не фармальны бок справы. Тут спалучаецца маральнае з матэрыяльным, сумленне і адказнасць кіраўніка, яго зацікаўленасць у вырашэнні пастаўленых задач.

Зараз у вобласці пачалася работа па заключэнню кантрактаў. Трэба спадзявацца, што дзяржаўныя прадпрыемствы ўзначаляць ініцыятыўныя кіраўнікі з высокімі маральнымі якасцямі, з неардынарным мысленнем, здольныя пераадолець часовыя цяжкасці і дабівацца паступовага павышэння эфектыўнасці вытворчасці.

Іван МІКАЛАЕЎ.

■ Сумна

З НАГОДЫ АДНАГО ЮБІЛЕЮ

Дваццаць гадоў таму назад пачалася работа па стварэнню добраахвотных таварыстваў аматараў кнігі. Сотні і тысячы служачых, рабочых, студэнтаў, навучэнцаў сталі іх актыўнымі членамі. Той час добра памятаецца: у раёнах і гарадах праводзіліся масавыя святы і кірмашы кнігі, конкурсы, тэматычныя вечары і канферэнцыі. Арганізоўвалі збор літаратуры для дзіцячых дамоў, школ-інтэрнатаў, будоўляў. Адкрывалі народныя кніжныя магазіны і кіёскі. Усё гэта рабілася дзеля таго, каб выхаваць у людзей мастацкі густ, культуру чытання. Дзякуючы таварыству кнігалюбаў тады склалася добрая традыцыя — на прадпрыемствы, у калгасы і саўгасы, іншыя ўстановы запрашаць пісьменнікаў, кнігавыдаўцоў. І яны не адмаўляліся. А хіба ж забудуцца літаратурна-музычныя брыгады з удзелам вядомых літаратараў, артыстаў, кожны нумар праграмы якіх прысвячаўся кнізе. Тадышнія дасягненні кнігалюбаў Міншчыны адзначаліся дыпломамі, граматамі.

А цяпер? Аб гэтым і хочацца паразважаць. Сумна сустрэлі кнігалюбы вобласці сваё 20-годдзе. Шэсць пярвічных арганізацый, у тым ліку — Уздзенская, Чэрвеньская, Бярэзінская і іншыя, што былі ў ліку лепшых, — самараспусціліся. Колькасць пярвічных арганізацый толькі за мінулы год зменшылася амаль на 700. Больш за 26 тысяч дарослых членаў таварыства пакінулі яго рады. З-за адсутнасці матэрыяльнай падтрымкі «памерлі» народныя універсітэты «Кніга», лекторыі, клубы па інтарэсах, «Кніжчыны бальніцы». Не стала грамадскіх распаўсюджвальнікаў літаратуры. Чаму ж так здарылася з гэтай грамадскай арганізацыяй, якая заклікана ажыццяўляць высакародныя мэты — спрыяць эфектыўнаму выкарыстанню друкаванага слова, асабліва цяпер, калі ідзе працэс адраджэння нацыянальна-культурнай спадчыны? Няма падтрымкі на дзяржаўным узроўні. Абласное праўленне таварыства вымушана працаваць у прыстасаваным аварыйным памяшканні, дзе няма ніякіх санітарных умоў. За гэты «дах над галавой» яно толькі за першае паўгоддзе пералічыла гарадской асацыяцыі «Камунальнік» амаль 5 мільёнаў рублёў. Таварыства «Кніга», як ужо адзначалася, з"яўляецца грамадскай арганізацыяй, а падаткамі абкладаецца як камерцыйная структура. У выніку такога адкрытага рабавання нават няма нярэдка сродкаў на зарплату супрацоўнікам, не гаворачы ўжо пра тое, каб правесці семінар з прадстаўнікамі раёнаў ці абласное свята «Юныя таленты Міншчыны», заахвоціць сціплай прэміяй актывістаў ці выплаціць ганарар лектару народнага універсітэта.

А якую літаратуру цяпер прапануе таварыства людзям? Каб выжыць, прадае «Этрускія забойствы», «Водпуск з перапынкам на забойства», «Смяротны адліў», «Забойства на блакітнай яхце» і іншыя. Ад адных назваў душа ледзянее. А вось класіку рускую, беларускую, замежную, як было раней, гандлёвыя фірмы кнігалюбам не прапануюць, бо яна не выдаецца. Штосьці робіцца ў нашых душах, у нашай свядомасці... Хто ў незалежнай Рэспубліцы Беларусь спыніць мутны паток такой літаратуры? Якую маральнасць выхаваем на такім падмурку? Хочацца спадзявацца і верыць, што ўрадам таварыству будзе аказана дапамога, і яно тады зможа вярнуць свае добрыя традыцыі, адрадзіць высакародную справу. Чалавек без кнігі — што хата без акон.

Мікалай РОЗУМ, член прэзідыума абласнога таварыства "Кніга".

Да мудрасці нялёгкая дарога

Яе паспяхова шукае калектыў Смалявіцкага раённага Дома дзіцячай творчасці

БАЦЬКІ Дзімы Панько не пыталі ў сына, якую прафесію ён думае выбіраць. Яны ведалі, што хлопчык трызніць фотасправай. Не прапусціў ніводных заняткаў у гуртку раённага Дома дзіцячай творчасці. Тадышні яго кіраўнік Уладзімір Іосіфавіч Вайцяхоўскі многіх падлеткаў далучыў да цікавых спраў. Мне аднойчы пашчасціла прысутнічаць на выставе фотаработ удзельнікаў гэтага гуртка. Нават не верылася, што здымкі зроблены рукамі дзяцей. Пасля заканчэння школы Дзмітрый Панько паступіў у адно з мінскіх прафесійна-тэхнічных вучылішчаў, дзе і стаў дыпламаваным фотамайстрам. На працу ўладкаваўся ў раённы Дом дзіцячай творчасці, кіраўніком гуртка, у які яго самога некалькі гадоў назад прывялі за руку бацькі. Цяпер у яго 40 выхаванцаў. Малады педагог верыць, што для многіх хлопчыкаў і дзяўчынак адкрые тайны чароўнага свету фатаграфіі.

Дарэчы, розных гурткоў на базе раённага Дома дзіцячай творчасці больш за 50. І ў кожным робяць усё, каб дапамагчы сваім выхаванцам адкрыць незвычайнае ў звычайным, развіць іх здольнасці і таленты. Тут не пагаджаюцца з тымі, хто лічыць, што калі ёсць талент, то ён павінен прабіцца самастойна.

— Такія парасткі трэба ўсяляк падтрымліваць. Таму свой галоўны абавязак мы бачым у тым, каб у так званы пераходны ўзрост, калі ў 10—12-гадовых мяняецца светаўспрыманне, зберагчы агеньчык цікаўнасці, выклікаць у іх інтарэс да жывой справы, — зазначыла дырэктар раённага Дома дзіцячай творчасці С.А.Сцяпковіч.

Святлана Аляксандраўна — восьмы год на гэтай пасадзе. Выпускніца Беларускага універсітэта культуры. А нядаўна яна закончыла яшчэ і псіхалагічны факультэт педагагічнага універсітэта.

На мой погляд, работнікі аддзела народнай адукацыі райвыканкома зрабілі мудра, перадаўшы Дому творчасці ўсе функцыі выхаваўчай дзейнасці школ. Тут распрацавана комплексная сістэма выхаваўчых мерапрыемстваў.

Вызначаны галоўныя напрамкі яе дзейнасці. Гэта — падрыхтоўка адукаванай, творчай асобы і нацыянальна-культурнае адраджэнне. Не кожны раён можа пахваліцца тым, што выдаў кнігу народных абрадаў жыхароў кожнай сваёй вёскі. А смалевічане маюць такі зборнік. Можна толькі ўявіць, якую вялікую работу спатрэбілася правесці, каб наведаць кожны дом, пагутарыць з яго жыхарамі. Калі знаёмішся з кнігай "Быт, звычаі, рытуалы і святы сялян Смалявіччыны", не перастаеш радавацца за людзей, якія данеслі да нашых дзён старадаўнія традыцыйныя ўзоры народнай песеннай творчасці. Гэта — калядныя, масленкі, юр'еўскія, веснавыя, велікодна-валачобныя, купальскія, пятроўскія, пакосныя, жніўныя, восеньскія песні, з сямейна-абрадавых — радзінныя, вясельныя, пахавальныя і шэраг іншых.

— Народ, які не ведае і не хоча ведаць свайго мінулага, ніколі не будзе мець будучага. Ведаць сваю нацыянальную народную творчасць, родную мову, гісторыю і культуру — гэта значыць не парываць з вытокамі Айчыны, са сваім народам. У такім напрамку мы і працуем, — пачуў ад загадчыка аддзела адукацыі райвыканкома В.І.Герасімчыка.

У той дзень Васіль Іванавіч пазнаёміў мяне з яшчэ адным зборнікам, які падрыхтаваны і выдадзены ўласнымі сіламі, — "З гісторыі населеных пунктаў Смалявіцкага раёна". На старонках гэтай кнігі расказваецца аб гісторыі гарадоў Смалявічы і Жодзіна, шматлікіх вёсках раёна, аб многіх падзеях, што адбываліся тут у розныя часы. Выкарыстана нямала архіўных матэрыялаў і апублікаваных дакументаў.

А дырэктар Дома дзіцячай творчасці С.А.Сцяпковіч падаравала мне "Этычную граматыку для вучняў 3-га класа", якую таксама прыдумалі самі. У школах раёна прыхільна сустрэлі такі дапаможнік, бо ў ім парады-сцэнарыі, як правесці заняткі па тэмах "Падзяліся ўсмешкаю сваёй", "Дабро ствараць — сябе духоўна ўзвышаць", "Падары іншаму радасць", "Мая Радзіма — Беларусь", "Падарожжа ў свет мудрых думак", "У працы чалавек прыгажэе", "Дома і ў гасцях", "Прымаем падарункі", "Запрашэнне да стала" і інш.

Раённы аддзел адукацыі сумесна з Домам дзіцячай творчасці падрыхтавалі такія дапаможнікі для першакласнікаў і другакласнікаў, разлічаныя на іх узрост, пазнанні, псіхалогію. "Этычныя граматыкі" дапамагаюць настаўнікам, кіраўнікам гурткоў і выхавальнікам праводзіць мерапрыемствы больш вобразна, ярка і сцэнічна. што садзейнічае ўзмацненню выхаваўчага ўздзеяння.

Смалявіцкі Дом дзіцячай творчасці вельмі чуйны да новых форм работы. Апрабаваўшы ў сваіх сценах, тут кожную навінку без прамаруджвання перадаюць у школы, гурткі, рознаўзроставыя атрады. Дарэчы, у Доме творчасці клапоцяцца, каб кожны наведвальнік не толькі атрымаў тэкст сцэнарыя, а і разам з работнікамі гэтай установы "папацеў" над яго ўдасканаленнем. Здаралася, што па некалькі гадзін сядзяць побач, пакуль не вывучаць: магчымасці школы, мэты настаўніка, захапленні дзяцей, іх падрыхтоўку, узровень ведаў. І толькі пасля гэтага разам абдумваецца план, падбіраецца патрэбная літаратура, дапаможнікі. Дарэчы, клопаты супрацоўнікаў Дома дзіцячай творчасці гэтым не абмяжоўваюцца: стала традыцыяй правяраць дзейснасць сваіх парад на месцах, вучыць людзей асабістым прыкладам. Цікава праходзяць раённыя злёты юных гурткоўцаў. Летась іх праведзена чатыры. Праграма такіх сустрэч не пакідае дзяцей і іх настаўнікаў раўнадушнымі. Хочаш праявіць свой талент — зрабі творчую справаздачу, правядзі адкрытыя заняткі, хочаш — прымі ўдзел у выставе народнай творчасці, у спартыўных баталіях. Такія злёты прайшлі на базе Азярыцкаслабодскай, Жажэлкаўскай, Зялёнаборскай, Пятровіцкай сельскіх сярэдніх школ. Тое, што дзеці і настаўнікі ўбачылі ў гасцях, укаранілі ў сябе.

І яшчэ пра два мерапрыемствы, якія для смалевічан сталі традыцыйнымі. Старанна тут рыхтуюцца да ранішнікаў для дзяцей, якія Новы год сустракаюць на бальнічных ложках. Распрацоўваецца цікавая праграма, аддзел народнай адукацыі выдзяляе для гэтай мэты грашовыя сродкі, сувеніры. Не забываюць у гэты вечар тут і дзяцей-інвалідаў. Іх наведваюць Дзед Мароз і Снягурка. Прыходзяць яны ў дамы таксама не з пустымі рукамі. Трэба бачыць, якой радасцю расквечваюцца ў такія імгненні тварыкі дзяцей, якіх трымае ў сценах хаты невылечная хвароба.

— Святлана Аляксандраўна, вы так хораша расказваеце пра сваю плённую дзейнасць, быццам злыдзень рынак да вас не дабраўся, — кажу дырэктару Дома дзіцячай творчасці.

— Дабраўся. Але працуем па-ранейшаму плённа. Справа ў тым, што наш загадчык аддзела народнай адукацыі В.І.Герасімчык аказаўся чалавекам вельмі прадбачлівым, загадаў нам многія тавары набыць у запас. Таму і пратрымаемся яшчэ некалькі гадоў — ёсць лён, ільняное палатно, тканіна для вышыўкі, фарбы, пэндзлі, папера, эцюднікі. Карацей кажучы, усё тое, што патрэбна дзецям для работы ў гуртках, — адказала Сцяпковіч.

І апошняе. Работнікі Дома творчасці менш за ўсё займаюцца кантролем. Ільвіная доля іх клопатаў — абагульненне вопыту, яго распаўсюджванне, вучоба дзяцей і настаўнікаў. Таму і стаў гэты Дом цэнтрам творчых пачынаў, добрай педагагічнай ініцыятывы.

Уладзімір КОБРЫН.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАННЯ з 14 па 20 лістапада

14 лістапада, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

9.05. Дзелавы веснік.
9.20. Пяць хвілін на жарты.
9.30. Беларускі тур.
9.50. "Чарапашкі ніндзя".
10.40. "Па сакрэту ўсяму свету".
12.40. "АВС-клуб" у Амерыцы.
12.55. Памяці Ганны Рыжковай.
13.55. Гісторыя ДАВТа Беларусі ў асобах.
15.10. Чарнобыльскі след.
15.45. Свет вакол вас. "Вешчая птушка". Д/ф.
16.15. ТБ — школе. Асвета і культура Беларусі ў канцы XVIII — першай палове XIX стагоддзяў.
16.40. "Бімбат". "Вясёлка" ў Радашковічах.
17.00. Навіны.
17.10. Магілёўскае вытворчае аб'яднанне "Хімвалакно".
17.40. Праспект.
18.10. Навіны (Брэст).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Аэробіка для ўсіх.
19.40. Закон і слова.
20.00. Мірская мастацкая школа.
20.15. Імгненне шчырасці.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.25. Кантакт.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Спартыўны тэлекур'ер.
22.00. Тэлевізійны Дом кіно. Кінафестываль "Залаты Віцязь".
23.20. НІКа.
23.35. Дайджэст.
23.45. Пад купалам Сусвету.
23.55. "Паласа Сімарона". Тэлесерыял.

Канал "Астанкіна"

14.00. "Гарачаў і іншыя".
14.25. Хроніка дзелавога жыцця.
14.30. Пад знакам Меркурыя.
14.45. Будзьце здаровыя.
14.50, 15.50, 20.00, 22.50. Навіны.
15.00. Комікс-бум.
15.30. Зорная гадзіна.
16.20. "Элен і хлопцы". Тэлесерыял.
16.45. "Жаба Піпа". Мультфільм.
16.50. Свет сёння.
17.00. Лабірынт.
17.25, 20.30. Надвор'е.
17.30. "Зоркі Расіі" — дзецям Расіі. Хакей. ЦСКА — "Зоркі Расіі". У перапынках: (18.10) — Гадзіна пік, (19.00) — Добрай ночы, малышы!
20.40. Калі... Вядучы — У.Познер.
21.25. Тэатр + ТБ. Марына Няёлава.
22.10. Кабарэ "Усе зоркі".
23.05. Шэсць вечароў з Ю.Нікуліным.
23.45. "У цышыні".
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Тэлемемуары.

Канал "Расія"

17.25. Выратаванне 911.
18.20. Вуснамі дзіцяці.
18.50. Ніхто не забыты.
19.00, 22.00. Весткі.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Спрут-6". Тэлесерыял.
20.40. Рэпарцёр.
21.00. Момант ісціны.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. "Пустынны грамадзянін".
23.20. Трыо Пятра Корнева.
23.50. Зоркі гавораць.
23.55. Новы ілюзіён. "Чакайце...".

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.20, 17.50, 19.05. Музычны момант.
13.00. Тэст.
13.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
14.40. "Страсці". Тэлесерыял.
16.15. Падарожжа па Усходзе.
16.30. Будні.
16.45. "Як трапіць у Лукамор'е".
17.05. Выбары-94.
17.55. Чалавек на зямлі.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.25. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы". Тэлесерыял.
20.15. Музычны фільм.
20.40. Небяспечная прафесія — журналіст.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.05. "Да запатрабавання". Маст.фільм.

15 лістапада, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Фільм-канцэрт.
9.00. ТБ — школе. Асвета і культура Беларусі ў канцы XVIII — першай палове XIX стагоддзяў.
9.25. "Паласа Сімарона".
10.40. "Бімбат". "Вясёлка" ў Радашковічах.
11.00. "Дыназаўрыкі".
11.35. "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды".
12.10. "Пасля 2000 года". Нав.-папулярны серыял (Аўстралія).
13.05. Урокі здароўя.
13.45. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
14.10. "Нов і К"-топ-10.
15.15. "Пад знакам Пагоні". Д/ф.
15.30. "Горад майго юнацтва. Мсціслаў". Тэленарыс.
15.45. "Дзяўчынка і леў". Мультфільм.
16.00. ТБ — школе. В.Дунін-Марцінкевіч. "Пінская шляхта".
16.40. "Бімбат". Стварэнне чалавека.
17.00. Навіны.
17.10. "Маё каханне, мой смутак". Тэлесерыял.
18.10. Навіны (Віцебск).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Прыватызацыя дзяржаўнай маёмасці. Прамая лінія.
19.55. "І вера, і надзея, і любоў...".
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. "Вялікія паветраныя гонкі". Тэлесерыял.
22.40. Футбол. Зборная Беларусі — зборная Нарвегіі. Чвэрць гадзіны напярэдадні матча.
23.00. НІКа.
23.15. Дайджэст.
23.25. Канцэрт сімфанічнага аркестра ДАВТа Беларусі.
0.25. Сталіца.

Канал "Астанкіна"

5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Раніца.
8.00. "Вайна гобатаў".
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Амерыка з М.Таратутам.
9.25. Канцэрт з твораў Р.Шчадрына.
15.00. Дамісолька.
15.30. Паміж намі, дзяўчынкамі.
16.00. Джэм.
16.25. "Элен і хлопцы". Тэлесерыял.
16.50. Свет сёння.
17.00. Ведзі.
17.30. Загадка СБ.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. Дакументы і лёсы.
18.00. Гадзіна пік.
18.30. "Дзікая Роза". Тэлесерыял.
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. З першых рук.
20.50. "Пяць дзён — пяць начэй". Маст.фільм.
23.05. У свеце джаза.
23.25. Відэамікст.
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Танцы, танцы, танцы.

Канал "Расія"

7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Гандлёвы дом.
8.40. Ранішні канцэрт.
8.50. Момант ісціны.
9.45. Каралева Лізавета ў Расіі.
10.30. Кліп-антракт. Дыяна.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. "Жарабец-хітрун". Мультфільм.
15.45. Кліп-антракт. А.Апіна.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. Не быць дыназаўрам.
17.10. Галасы.
17.40. Парадак дня.
18.05. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. Плён асветы. "Пахвальнае слова беднасці...".
20.10. Ніхто не забыты.
20.15. "Амар, Акбар, Антоні". 1-я серыя.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. "Амар, Акбар, Антоні". 2-я серыя.
0.10. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.25, 17.50, 19.05. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
14.40. Тэлемагазін.
14.45. "Мой сябар Іван Лапшын". Маст.фільм.
16.25. "Верабейка", "Снегураты". Мультфільмы.
16.45. Тры колы, фаліянт і...
17.05. Выбары-94.
17.55. Па ўсёй Расіі.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.25. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы". Тэлесерыял.
20.15. Падсякай.
20.30. Тэатральны бінокль.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Ваш стыль.
22.05. "Энергічныя людзі". Спектакль тэатра імя Г.Таўстаногава.

16 лістапада, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
8.25. Планета людзей.
8.45. Урокі беларускай мовы.
9.00. ТБ — школе. В.Дунін-Марцінкевіч. "Пінская шляхта".
9.40. "Маё каханне, мой смутак".
10.40. "Вялікія паветраныя гонкі".
11.30. "Бімбат". Стварэнне чалавека.
11.50. "Дыназаўрыкі".
12.25. "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды".
12.55. Футбол. Алімпійскі адборачны турнір. Зборная Беларусі — зборная Нарвегіі.
14.50. "Жыла-была пчолка". Мультфільм.
15.10. "Пасля 2000 года". Тэлесерыял.
16.10. Вывучаем гісторыю. "Абразы". Д/ф.
16.30. "Бімбат". Абаронім братоў нашых меншых.
17.00. Навіны.
17.10. "Маё каханне, мой смутак". Тэлесерыял.
18.10. Навіны (Гомель).
18.30. Навіны Бі-бі-сі.
18.50. Футбол. Адборачны матч чэмпіянату Еўропы. Зборная Беларусі — зборная Нарвегіі.
20.50. Калыханка.
21.10. Панарама.
21.50. Кантакт.
21.55. Пяць хвілін на жарты.
22.00. "Крок". "Пяць зорак".
23.00. Пад купалам Сусвету.
23.10. "Вялікія паветраныя гонкі". Тэлесерыял.
0.05. Футбол. Зборная Беларусі — зборная Нарвегіі. Чвэрць гадзіны пасля матча.
0.20. Дайджэст.
0.30. Футбол. Алімпійскі адборачны турнір. Зборная Беларусі — зборная Нарвегіі. 2-гі тайм.

Канал "Астанкіна"

6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00. Навіны.
8.00. "Сказанне пра Ігараў паход".
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Клуб падарожнікаў.
15.00. Паглядзі — паслухай.
15.20. Адказы.
16.00. Цін-тонік.
16.25. "Элен і хлопцы". Тэлесерыял.
16.50. Свет сёння.
17.00. "Мір".
17.20. Дзень добры, гэта я!
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. Дакументы і лёсы.
18.00. Гадзіна пік.
18.30. "Дзікая Роза". Тэлесерыял.
18.55. Кінапанарама.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Маналог.
20.50. Сенсацыі рускага тэатра. Л.Зорын. "Згублены сюжэт".
21.45. Мініяцюра.
21.55. Футбол. Адборачны матч чэмпіянату Еўропы. Зборная Шатландыі — зборная Расіі. Трансляцыя з Шатландыі.
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Я вам спяю.

Канал "Расія"

7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Гандлёвы дом.
8.40. Ваншэнкін пра Я.Фрэнкеля.
9.05. Здарова жывеш.
9.20. А.Шнітке. Канцэрт.
9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Далёкі Усход.
16.55. Казкі для бацькоў.
17.25. Кліп-антракт. М.Шуфуцінскі.
17.35. Людзі.
17.50. Экспацэнтр прадстаўляе.
18.05. Непапулярная тэма.
18.20. Залатая шпора.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.30. Я — лідэр.
21.00. 60 хвілін.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Тэатральны раз'езд.
23.20. Экран крымінальных паведамленняў.
23.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.50, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55. Хуткая дапамога.
13.25. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
14.40. Тэлемагазін.
14.45, 17.50, 19.05. Музычны момант.
14.50. "Ка-ка-ду".
15.55. К.Паустоўскі. "Стары ў пацёртым шынялі".
16.30. Будні.
16.45. "Як трапіць у Лукамор'е".
17.05. Выбары-94. Тэледэбаты.
17.55. Гістарычны альманах.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы". Тэлесерыял.
20.35. Блеф-клуб.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Ваш стыль.
22.05. "У доме насупраць" (Францыя).



17 лістапада, чацвер

Беларускае тэлебачанне

7.55. Праграма перадач.
8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
8.25. "Маё каханне, мой смутак".
9.25. Плэнер імя М.Шагала ў Віцебску.
9.55. "Вялікія паветраныя гонкі".
10.45. "Бімбат". Абаронім братоў нашых меншых.
11.15. "Дыназаўрыкі".
11.50. "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды".
12.25. "Пасля 2000 года". Тэлесерыял.
13.20. "Крок". "Пяць зорак".
14.20. "Еўрапейскі калейдаскоп".
14.50. Сустрэча з артысткай З.І.Браварскай.
15.50. Вывучаем сваю гісторыю. "Партрэт на фоне замка". Д/ф.
16.10. ТБ — школе. Паэзія П.Панчанкі.
16.40. "Бімбат". Марсельеза.
17.00. Навіны.
17.10. "Маё каханне, мой смутак". Тэлесерыял.
18.10. Навіны (Гродна).
18.25. Кантакт.
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Стоп-кадр.
19.25. "Мелодыі мінулага".
19.50. "Крок". "Науцілус".
20.10. Крэда.
20.30. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. "Крок". Студыя "Формула".
23.05. Пад купалам Сусвету.
23.15. "Вялікія паветраныя гонкі". Тэлесерыял.
0.10. НІКа.
0.25. Дайджэст.

Канал "Астанкіна"

5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Раніца.
8.00. "Заечая школа". Мультфільм.
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. "Жыццё заапаркаў". Тэлесерыял (ЗША, з сурдаперакладам).
9.40. Экслібрыс.
15.00. Мульціtrолія.
15.30. На балі ў Папялушкі.
16.00. Цін-інтым.
16.25. "Элен і хлопцы". Тэлесерыял.
16.50. Свет сёння.
17.00. ...Да 16 і старэйшым.
17.30. "Жыў на свеце чалавек". Д/ф.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. Дакументы і лёсы.
18.00. Гадзіна пік.
18.30. "Дзікая Роза". Тэлесерыял.
18.55. Праграма Г.Баравіка "Хто ён — Кім Філбі?".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Масква — Крэмль.
21.00. Лато "Мільён".
21.30. "Становішча рэчаў". Маст.фільм.
24.00. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
8.35. Непапулярная тэма.
8.50. Ранішні канцэрт.
9.05. "Расія распятая".
9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. "Пагаслая зорка?".
16.55. Фільм-прэм'ер.
17.10. Будні.
17.50. У свеце аўта- і матаспорту.
18.20. Пяць хвілін пра добрае жыццё.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.30. Вялікі скандал.
21.05. Надзвычайны канал.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Экран крымінальных паведамленняў.
22.45. Фестываль неігравога кіно ў Екацярынбургу.
23.15. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.50, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Урок нямецкай мовы.
13.45. "Еўрапейскі калейдаскоп".
14.15. В.Сурыкаў. Заваяванне Сібіры Ермаком.
14.45. "Дрэнны добры чалавек". Маст.фільм.
16.20. Адказы на пісьмы.
17.05. Выбары-94.
17.55. Пецярбургская лінія.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. "Дзе знаходзіцца нафелет". Маст.фільм.
20.50. "Гібель ружы". Балет на музыку Г.Малера. Танцуе М.Плісецкая.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Ваш стыль.
22.05. Парад парадаў.
23.05. Хакей. Кубак МХЛ. "СКА" (Санкт-Пецярбург) — "Тарпеда" (Ніжні Ноўгарад). 2-гі і 3-ці перыяды.

18 лістапада, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
8.25. Крэда.
8.45. "Лясныя казкі". Мультфільм.
9.00. ТБ — школе. Беларуская літаратура. Паэзія П.Панчанкі.
9.30. "Маё каханне, мой смутак".
10.30. Праграма для сям'і.
11.05. "Вялікія паветраныя гонкі".
11.55. "Бімбат". Марсельеза.
12.15. "Дыназаўрыкі".
12.45. "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды".
13.20. "Пасля 2000 года". Тэлесерыял.
14.15. "Науцілус".
14.35. Відзьма-нявідзьма.
15.35. Вывучаем сваю гісторыю. "Францыск, сын Скарыны".
16.35. "Бімбат". "У яблычак".
17.00. Навіны.
17.10. "Палесся мілае дзіця". Я.Янішчыц.
17.45. Кінанарыс.
17.55. Шукаем ініцыятыўных. Беларуска-румынскі гандлёвы дом "Беларум".
18.10. Навіны (Магілёў).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Эканамікст.
19.20. Планета людзей.
20.05. Падарункі на добры настрой.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.25. Кантакт.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. "Расстанемся, пакуль добрыя". Маст.фільм.
22.55. Пад купалам Сусвету.
23.05. "Вялікія паветраныя гонкі". Тэлесерыял.
24.00. НІКа.
0.15. Дайджэст.
0.25. "Славянскі базар-94". Канцэрт польскай эстрады.
1.30. Шапка БТ.

Канал "Астанкіна"

5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Раніца.
8.00. Сарока.
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Аб будаўніцтве аўтамагістралі Омск—Навасібірск.
9.30. Канцэрт ансамбля танца Казахстана.
15.00. "Пітэр Пэн" (Беларусьфільм). 2-я серыя.
16.25. Рок-урок.
16.50. Свет сёння.
17.00. Чалавек і закон.
17.30. Спявае ансамбль "Нядзеля".
17.40. Дакументы і лёсы.
17.45, 20.30. Надвор'е.
18.00. Бамонд.
18.25. "Дзікая Роза". Тэлесерыял.
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Чалавек тыдня.
21.00. "Вуліцы Сан-Францыска" (ЗША).
22.05. "Погляд" з А.Любімавым.
23.05. Музагляд.
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Аўта-шоу.

Канал "Расія"

6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
8.35. У свеце жывёл.
9.30. Ранішні канцэрт.
9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. "Знакамітыя зладзеі Дыснея".
17.55. Музыка на дэсерт. "Санта Лючыя".
18.10. Кар'ера.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.30. Маскі-шоу.
21.05. "Абзац".
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. "Адчай" (Германія).
0.45. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Мастацтва Фядоскіна.
13.55. Муз.фільм з удзелам Я.Смальянінавай.
14.10. "Бяда".
14.40. "Дзе знаходзіцца нафелет". Маст.фільм.
16.00. "Дом для Кузькі".
16.20. Будні.
16.30. Кідайка.
17.05. Выбары-94.
17.55. Храм.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. "Я аб'яўляю вам вайну". Маст.фільм.
21.00. "В.Паленаў. "Хрыстос і грэшніца". Тэлефільм.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Ваш стыль.
22.05. "Звар'яцелы тэрарыст" (ЗША).

19 лістапада, субота

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Аэробіка для ўсіх.
8.50. Пяць хвілін на жарты.
8.55. Эканамікст.
9.05. "Расстанемся, пакуль добрыя".
10.20. Здароўе.
11.05. "Банка коміксаў". Гумарыстычная праграма.
11.35. Шматгалоссе. Народы Беларусі.
12.25. Нататкі з плэнера імя М.Шагала.
13.05. Пляценне з саломкі.
13.20. "Лулу — анёл кветак". Мультсерыял.
13.55. Асветніцкая праграма.
14.25. Асілак.
15.20. Тэленарыс.
15.40. "Песню бярыце з сабою" ў Салігорску.
16.45. "Гонкі для Беларусі".
17.25. Тэлекрама.
17.35. "Чарапашкі ніндзя". Мультсерыял.
18.00. "Пяць хвілін на жарты".
19.00. "Нов і К"-топ-10.
20.00. Міжнародныя спартыўныя навіны.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. "Пераборлівы жаніх". Маст.фільм.
23.25. Пад купалам Сусвету.
23.35. Адкрыццё фестывалю. Частка 1-я.
1.25. "Каскад".
1.45. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"

6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.15. Спорт-шанц.
7.45. Слова пастара.
8.00. Покліч джунгляў.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
8.40. Крымскія татары.
9.15. Профі-шоу. Конкурс банкаўскіх служачых.
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Медыцына для цябе.
11.00. Без паўзы.
11.15. Смак.
11.30. "Генерал" (ЗША).
13.00. Мультфільм.
13.10. Дыялог у прамым эфіры.
13.50, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. Фестываль салдацкай песні.
14.35. "Спасціжэнне дэмакратыі". Фільм 7-ы "Найпершыя свабоды".
15.35. Нам і нашчадкам.
16.10. "Жыццё заапаркаў" (ЗША).
16.50. Разумнікі і разумніцы.
17.45. Да і пасля...
18.40. "Каманда ў капелюшах" (ЗША).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.45. Надвор'е.
20.45. "Гаспадар Балантрэ" (ЗША).
22.00. Клуб "Белы папугай".
22.55. "Тэраса" (Італія—Францыя).

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Заечая лазня", "Лічылкі ў малюнках". Мультфільмы.
7.45. Студыя "Рост".
8.15. Расійскае бюро падарожжаў.
9.00. Парламенцкі тыдзень.
9.45. Музыка ўсіх пакаленняў.
10.15. Як жыць будзем?
11.00. "Тоні" (Францыя).
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Дэ факта.
13.35. "Эдэра" (Італія).
14.30. Тэлеэрудыт.
14.35. Астралогія кахання.
15.05. "Расія маладая".
16.05. Футбол без граніц.
16.50. Відэапаэзія. В.Брусаў.
17.00. Тэлеэрудыт.
17.05. "Чорны прыгажун" (ЗША).
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. Сем нот у цішыні. Ю.Кім.
19.25. "Небяспечныя гастролі". Маст.фільм.
21.05. Зусім сакрэтна.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Праграма "А".
23.35. "Тайна вілы". Маст.фільм.
1.15. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

8.55. Рэлігійная праграма.
9.30. "Калі б смяротным так высока...". Фільм пра М.В.Ламаносава.
10.40. "Тут цябе не сустрэне рай". Маст.фільм.
11.50. Скульптар М.Анікушын.
12.30. Чароўная лінія.
12.45. "Памочнікі Гефеста".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Сказанне пра зямлю Сібірскую". Маст.фільм.
15.15. "Сястрычкі-прывычкі". Мультфільм.
15.25. "Пра тое, як царэвіч Елісей па чароўныя ягады хадзіў". Частка 1-я.
15.55. "Галоўная справа майго жыцця", "Дах для геніяў". Навукова-папулярныя фільмы.
17.10. Студыя "Уяві!".
17.20. Цыркавая праграма.
17.40. Уік-энд з дэтэктывам.
18.10. Экспрэс-кіно.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
18.55. Выбары-94.
19.10. Вялікі фестываль.
19.25. "Страсці". Тэлесерыял.
21.05. "К.Брулоў. "Гібель Пампеі". Тэлефільм.
21.15. Уік-энд з дэтэктывам.
21.50. Ваш стыль.
21.55. Канал "Не хочаш — не глядзі".
23.05. Хакей. Кубак МХЛ. "СКА" (Санкт-Пецярбург) — "Спартак" (Масква). 2-гі і 3-ці перыяды.

20 лістапада, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.00. Добрыя весткі.
8.10. Аэробіка для ўсіх.
8.40. Слова да чалавека.
9.10. Справы вайсковыя.
9.40. Беларускі тур.
10.00. Ансамбль народнай музыкі і песні "Радзімічы".
10.40. Дыскатэка "Тэлебома".
11.20. "АВС-клуб".
11.35. "Мы такія розныя...". Музычна-забаўляльная праграма.
12.15. "Сабака ў ботах". Мультфільм.
12.35. Аўта-парк.
13.00. Тэлевізійны "Арт-клуб".
13.40. Варажба на гушчы з кавай.
14.20. Дзелавы веснік.
14.35. Вяскоўцы.
15.35. Запрашаем на вячоркі. Баліцкі фальклорны гурт Шчучынскага раёна.
16.40. Праспект.
17.10. Тэлекрама.
17.20. "Чарапашкі ніндзя". Мультсерыял.
17.45. Анталогія гумару.
18.20. "Радня". Маст.фільм.
20.00. Панарама.
20.40. Анекдот ад "Хрыстафора".
20.50. Калыханка.
21.10. Трэці тайм. Футбольны агляд.
21.55. Пад купалам Сусвету.
22.05. Кубак "Стандарт-94".
22.25. "Сінема".
22.30. "Кінатэатр "Парадыза" (Італія—Францыя).
0.40. Камп'ютэрны палігон.

Канал "Астанкіна"

7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Спортлато.
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.55. Пад знакам "пі".
11.40. Дапамажы сабе сам.
12.10. Эканоміка і рэформы.
12.40. "Шпаргалка" з падарункам.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
13.50, 17.10, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі".
14.55. Клуб падарожнікаў.
15.45. Канцэрт аркестра імя М.Осіпава.
16.40. Японія з А.Калошыным.
17.20. Тэлелоцыя.
17.35. Мультсерыялы.
18.30. Горад Табольск.
19.00. Надвор'е.
19.10. "Двое ў горадзе" (Францыя).
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
22.05. Вялікі тэатр.
23.05. Каханне з першага погляду.
23.45. "Стрэлачнік". Маст.фільм.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. Студыя "Рост". "Казкі вострава Мэн".
7.55. Мульці-пульці.
8.10. Наш сад.
8.40. "Снеданне для чэмпіёнаў".
9.10. Кіпрас Мажэйка. Рэпартажы з Іспаніі.
9.40. Аты-баты...
10.10. Рускае лато.
10.55. Кінафестываль "Дзень Перамогі".
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. "Не высечы...".
13.35. "Эдэра" (Італія).
14.30. "Лад"-галерэя.
15.15. Лепшыя гульні НБА.
16.10. Белая варона.
17.00. Чароўны свет Дыснея.
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. "Літаратурная газета" і яе сябры паэты.
19.25. "Паліцэйскі" (Францыя).
21.10. Каробка перадач.
21.25. У Ксюшы.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Вячэрні салон.
23.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

9.30. "Пра тое, як царэвіч Елісей дачку Яўстахія Крутога ратаваў".
10.05. Анонс тэлепраграм.
10.20. З жыцця Ірыны Алегравай.
11.00. Нядзельны лабірынт.
12.30. Экспрэс-кіно.
12.50. "Макар-следапыт". 3-я серыя.
13.50. Парады садаводам.
14.05. Тэлеклуб "Класіка".
15.25. Чэмпіянат Італіі па футболу.
17.20. Этнасы зямлі.
17.50. Залаты ключ.
18.05. Зебра.
18.50. "Фіеста". Эстрадная праграма.
19.30. Інфарм ТБ.
19.55. "Пацярпеўшы". Маст.фільм.
21.15. Анонс тэлепраграм.
21.35. Ваш стыль.
21.40. Дом кіно.
22.40. "Дарагі мой вярхоўны правіцель". Д/ф.
23.30. Адам і Ева плюс.

8 канал

Понедельник, 14 ноября

18.00 Мультфильм "Золотая антилопа".
18.30 Документальный фильм "У старых стен Кремля".
19.10 Телесериал "Морена Клара".
20.00 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.15 Авторская программа В.Новицкого "Внутренние войска: вчера, сегодня, завтра". Часть первая "Походная филантропия".
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия "БМ": "Арт-панорама".
21.50 Foxy music (повтор).
22.50 Видеофильм "Спаси и сохрани".

Вторник, 15 ноября

18.00 Мультфильмы "Фока на все руки дока", "Обезьяна с острова".
18.30 Студия "ИНТЭКС": "Новости".
19.00 Телесериал "Морена Клара".
19.50 БАНТ: "Репортаж".
19.55 Немецкая волна.
20.25 Шанс-приз.
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия "БМ": "Коллекция".
21.50 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" и ДП 8 ТВК представляют фильм А.Михалкова-Кончаловского "История Аси Клячиной, которая любила, да не вышла замуж".

Среда, 16 ноября

18.00 Мультфильм "В яранге горит огонь".
18.30 СОЛТЭК: "Новости".
18.40 "Внутренние войска: вчера, сегодня, завтра". Часть вторая "Патруль выходит на связь".
19.05 Телесериал "Морена Клара".
19.55 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.05 Немецкая волна.
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия "БМ": "Фан-клуб".
21.55 Кевин Костнер в худ.фильме "Танцы с волками".

Четверг, 17 ноября

18.00 Мультфильм. "Могила светлячка". Часть 1-я.
18.55 Документальный фильм "По улицам старым, заповедным".
19.20 Телесериал "Морена Клара".
20.10 БАНТ: "Репортаж".
20.15 К сведению.
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия "БМ": "Квадракола".
21.50 Худ.фильм

Пятница, 18 ноября

18.00 Мультфильм "Могила светлячка", 2-я часть.
18.30 СОЛТЭК: "Доремифасольки".
18.40 "Там, где текла река Неглинная". Док.фильм.
19.05 "Морена Клара". Телесериал.
20.00 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.10 "Внутренние войска: вчера, сегодня, завтра". Часть третья "Дело для настоящих мужчин".
20.40 "Шансы". Телесериал.
21.30 Студия "БМ": "Девятое облако".
21.50 Время местное.
22.15 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" и ДП 8 ТВК представляют кинокомедию "Сумасшедший пляж".

Суббота, 19 ноября

15.00 "Золотая баба". Худ.фильм для детей.
16.20 Проповедник Кеннет Коупленд.
16.55 "Морена Клара". Телесериал (повтор).
18.30 СОЛТЭК: "Спортивная мозаика".
19.00 Мультфильм.
19.15 Фирма "Кэдбери" и ММ-4 представляют музыкальную программу.
20.20 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" и ДП 8 ТВК представляют худ.фильм "Закон вечности", 1-я серия.
21.30 Студия "БМ".
21.50 Семь минут с "Христофором".
22.05 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" и ДП 8 ТВК представляют худ.фильм "Закон вечности", 2-я серия.

Воскресенье, 20 ноября

15.00 Мультфильмы.
15.20 Сегодня с Мэрлен Хикки (Христианская программа).
15.50 СОЛТЭК: "Пик".
16.25 "Морена Клара". Телесериал (повтор).
19.00 БАНТ: "Репортаж".
19.10 Спорт-секрет.
19.35 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" и ДП 8 ТВК представляют худ.фильм А.Бренча "Двойной капкан", 1-я серия.
20.40 Бон вояж.
21.00 Студия "БМ": "Дайджест".
21.20 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" и ДП 8 ТВК представляют худ.фильм А.Бренча "Двойной капкан", 2-я серия.
22.30 Foxy music.



Из поэтической тетради

Алла ЛОПОШИЧ

Лето быстро отпылало

Памяти отца

Тополь стройный у погоста
привечает вновь меня.
Только — все же мне непросто
с ним грустить на склоне дня.

Я давненько не бывала
в тех местах, где серый дом.
Вот сейчас бы у причала
побеседовать с отцом...

Лето быстро отпылало,
отшумело — дивный сон.
Обдало теплом, но мало.
Суть горька —
как испокон...

Далеко ли от плахи топор?

Слишком долго держали в узде
и меня, и мой дух — не цунами.
Не сую нос курносый везде
и держу свой язык за зубами.

Выжимаю по капле раба
из себя ежедневно упорно.
Но свободой дышать — не судьба.
Не допеть песнь свою мне задорно.

Не глядите с укором в упор.
Я и это снесу молчаливо.
— Далеко ли от плахи топор? —
Отвечаю вопросом учтиво.

Прощальный жест

Горят рябиновые бусы.
А в небе — птичий крик да гам.
Прощальный жест волшебной музы
в кольце событий тут и там.

Как бы в бреду
шумят просторы
на перекрестке грузных дней,
Все тот же свет, но меркнут взоры,
забыв об участи своей.

Комплименты

От волнения, что ли? — пот липкий.
Вы чертовски всегда хороши.
Я в восторге от Вашей улыбки.
Восхищение — рай для души.

Как тогда, убедительны жесты.
На вес золота Ваши слова.
Вы не любите почестей, лести.
Так скажите, в чем я не права?..

Предчувствие

Если ты усомнишься во мне,
я пойму, что нелюбою стала.
Разве горе утопишь в вине?
Да и света для жалости мало.

Если станешь задумчивым вдруг,
где-то мысленно будешь
с другою,
не поможет спасательный круг.
И бессмыслица — топать ногою.

Странно мне говорить не о том,
что услышать хотел накануне.
Замороженным кажется дом
и всесильные чары колдуньи.

Молодая тоска

Видеть красной калину
привычно
и молочную грусть в небесах.
Не короткая память девичья:
боль и радость застыли в глазах.

По тебе я соскучилась очень.
Молодая тоска — теплый дождь.
Осенила перстами вдруг осень:
чем же ты на себя не похож?..

Былое в будущем узрела

Былое в будущем узрела,
И Стеньку Разина с веслом...
К нему шагнула я несмело.
Загвоздка, тьфу ты! — в часовом.

Он не пущает к атаману.
А время мчится напролом.
Я умолять не перестану
судьбу смягчиться на потом.

Бойкот себе не объявила,
ведь легче все решать вдвоем.
Есть в страхе жизни боль и сила,
и даже эха круглый гром...

■ Народный лечебник

АТЕРОСКЛЕРОЗ ОТСТУПАЕТ ПЕРЕД ТРАВАМИ

Всем известно, что это — хроническое заболевание артерий, выражающееся в уплотнении их стенок в виде бляшек, развивающихся в результате отложения во внутренних оболочках артерий жироподобных веществ (липидов), главным образом холестерина. Из-за этого артерии теряют эластичность, их стенки утолщаются, просвет сосудов суживается, кровоснабжение жизненно важных органов и тканей ухудшается. Атеросклероз поражает сосуды сердца, мозга, нижних конечностей, почек и т.д. Заболевание чаще всего развивается у лиц среднего и пожилого возраста, но бывает и у молодых людей.

Народная медицина считает, что при атеросклерозе противопоказано курение, психическое перенапряжение, а также жирная пища. Особенно вредно употреблять почки, печень, яйца, сардины, шпроты, какао, шоколад, черный кофе. Диета должна содержать растительное масло, овощи, фрукты, нежирные молочные продукты. Хорошо употреблять растения, содержащие витамин С (аскорбиновую кислоту). Некоторую пользу могут принести препараты йода (по 5 — 10 капель на молоке в постепенно возрастающих дозах в течение одного месяца). Но лучше использовать йодосодержащие растения, ибо искусственно созданный продукт не может конкурировать с живой природой. Йод содержится в морской капусте, горохе, капусте (белокочанной и других ее видах), салате, редьке, свекле, луке, чистотеле, дурнишнике и т.д.

В народе известно много средств лечения атеросклероза. Вот некоторые из них.

Съедают один килограмм спелых вишен в день, запивая одним литром свежего коровьего молока. Курс лечения — не менее 3 4 недель.

Натощак выпивают столовую ложку подсолнечного масла, а завтракают только в 10-11 часов дня.

Ежедневно утром употребляют сок одной картофелины. Для этого берут средней величины клубень, моют, вытирают насухо и измельчают на терке вместе с шелухой. Полученную кашицу выжимают через марлю и пьют сок вместе с осадком. Хорошо употреблять печенный в духовке с кожурой картофель (лучше в деревенской печи).

Спелые плоды шиповника измельчают, засыпают в бутылку на половину объема, до пробки заливают водкой, ставят в темное место на 2-3 недели. Настойку ежедневно взбалтывают. Принимают в ложке со сладкой водой по схеме: первый день утром перед едой по 5 капель, второй день — 10, третий — 15 и так, прибавляя каждый день по 5 капель. Доведя дозу до 100 капель, на двадцатый день идут в обратном порядке — 95, 90, 85... до 5 капель, а затем снова повторяют цикл в том же порядке.

Зрелые плоды боярышника разминают деревянным пестиком, заливают водой (на 0,5 кг плодов — 0,5 стакана), нагревают до 40 градусов, выжимают из кашицы сок и принимают по столовой ложке перед каждой едой.

Наиболее полезные растения при атеросклерозе: подорожник, земляничник, брусничник, мята, клевер луговой, чебрец, ромашка, вереск, а также лист, цветы и ягоды малины дикой, цветы гречихи. Из ягод — клюква, калина, смородина красная и черная, крыжовник. Из овощей — укроп, хрен, чеснок.

Помогает лечению употребление в супах и в качестве приправы для любых блюд травы сныти обыкновенной (в народе её называют сниткой).

При выздоровлении улучшается память, умственная способность, сон, а также снижается головокружение, шум в голове, раздражительность и другие симптомы атеросклероза.

Желаем вам жить не болея.

Лидия НОВИЧИХИНА.

"АЛЬБУЦКАЯ КРЫНІЧКА" ГЛЫБЕЕ

Нацыянальна-культурнае адраджэнне спадчыны роднай Бацькаўшчыны мае вялікае ідэйна-выхаваўчае значэнне ў сістэме фарміравання маладога пакалення. Добра гэта разумеюць у аддзеле адукацыі Стаўбцоўскага раёна. Такі напрамак закладзены ў аснову выкладання многіх прадметаў. Аб некаторых дасягненнях у гэтай справе педагагічных калектываў школ, дзіцячых садоў расказвае намеснік загадчыка аддзела адукацыі райвыканкома Галіна Іосіфаўна Грэкава:

— Навучальна-выхаваўчыя планы распрацоўваем так, каб, ажыццяўляючы іх, педагогі і школьнікі мелі магчымасць зазірнуць у стагоддзі, каб лепш запомніліся яны ў суаднясінах з нашым днём, каб мы лепш зразумелі нашых папярэднікаў, народныя традыцыі, жыццё і подзвіг у імя Бацькаўшчыны. Пастаянную прапіску ў раёне атрымала правядзенне святаў "Калядкі", "Масленіца", "Багач", "Гуканне вясны", "Купалле" і інш.

Традыцыйным стаў конкурс "Юныя таленты Стаўбцоўшчыны". Шэсць гадоў запар праводзіцца свята дзіцячай творчасці "Альбуцкая крынічка", хораша апісаная ў паэме нашага земляка, народнага песняра Якуба Коласа "Новая зямля".

Нядаўна падвялі вынікі раённага конкурсу сачыненняў "Гэта нельга забыць". На яго паступілі работы вучняў 14 школ раёна. Пераможцай конкурсу стала Таццяна Ярашэвіч — цяпер ужо выпускніца Навасвержанскай сярэдняй школы. Яе верш "Успамін пра жывое" пазначаны арыгінальнасцю, самастойнасцю думак. Другое месца прысуджана выпускніцы Шашкоўскай школы Ганне Дзям"янка за нарыс "Памяць і боль" і вучаніцы 11-га класа Старасвержанскай школы Таццяне Амельчыц — за верш "Водгук вайны". Трэцяе месца падзялілі васьмікласнікі Валеры Шмат з Налібакаў і Аксана Вараненка з Любкаўшчыны. Усім пераможцам уручаны грашовыя прэміі.

ЗНАЕТЕ ЛИ ВЫ, ЧТО...

...на западном атлантическом побережье Швеции поймана огромная морская черепаха. Невиданный в этих широтах морской зверь весит более 200 кг. Предполагается, что черепаха, которая обычно не встречается севернее Канарских островов, попала в мощное морское течение, которое идет от побережья Африки на север.

...разгадана загадка НЛО, который, согласно широко распространившимся слухам, совершил посадку неподалеку от Кунашака Челябинской области.

Прибывшие на поле, указанное очевидцами, представители ПО "Маяк", Федеральной службы контрразведки и близко расположенной воинской части опознали в свалившемся с неба предмете метеорологический зонд. На металлическом контейнере, прикрепленном к несущему шару, который разорвался, значился адрес саратовского пункта радиозондирования. Убедившись, что угрозы для человеческой жизни контейнер не представляет, сотрудники Челябинского управления ФСК отправили находку обратно в Саратов.

...знаменитый на весь мир дуб, который растет на территории бывшего Стелмужского поместья неподалеку от литовского города Зарасая, взывает о помощи.

Гиганту, утверждают ученые, около 2.000 лет. Недуг, поразивший дуб, грозит ему гибелью: его ствол подтачивает грибок. На лечение нужно примерно 25 тысяч долларов, но взять их негде, а бизнесмены не бросаются на помощь уникальному дереву. Технология исцеления проста: нужно очистить дупло, высушить его, замуровать вместе со всеми трещинами и обработать дерево антисептическими средствами. В 1980 году подобную операцию произвели, но время неумолимо подтачивает силы гиганта, и теперь нужна новая операция.

/По материалам печати/.

"ГАРМОНІК" ВЯРНУЎСЯ З ФРАНЦЫІ

У складаных умовах працуе педагагічны калектыў Бараўлянскай дзіцячай музычнай школы. За дваццаць гадоў тут нават не абзавяліся ўласным памяшканнем — вымушаны арандаваць некалькі цесных пакойчыкаў у інтэрнаце адной з устаноў гарадскога пасёлка. Нягледзячы на гэта ў школе выкладчыкі працуюць творча, свае веды і вопыт паспяхова перадаюць дзецям, далучаюць да чароўнага свету мастацтва. І яшчэ Бараўлянскую дзіцячую школу добра ведаюць па калектывах мастацкай самадзейнасці, якія тут працуюць. Аднаму з іх — ансамблю народнай музыкі "Гармонік" — тры гады таму назад прысвоена званне "народны". За гэты час артысты гастралявалі ў Германіі, Нарвегіі, Італіі. Узначаліў калектыў дырэктар дзіцячай музычнай школы Яўген Яфімавіч Бацяноўскі. Гэты чалавек з трэцяга пакалення музыкаў. Яго продкі не толькі хораша гралі на музычных інструментах, але і самі іх выраблялі.

Гэтымі днямі ансамбль "Гармонік" вярнуўся з Францыі, дзе на працягу месяца знаёміў жыхароў горада Нант з беларускім народным мастацтвам. (Дарэчы, ужо другая іх паездка ў гэтую краіну). Высокае майстэрства прадэманстравалі ў далёкім замежжы скрыпачка Эльвіра Уладзіславаўна Паўлоўская, цымбалістка Наталля Станіславаўна Яфіменка, баяніст Аляксандр Рыгоравіч Ступянёў і іншыя.

Нашы самадзейныя артысты дарылі французам чароўную народную музыку, а французы бараўлянцам — медыкаменты, якія пасля вяртання нашых музыкантаў дамоў перададзены ў абласную клінічную бальніцу.

■ Скатерть-самобранка

Рецепты первых блюд

Борщ с мясом «Будь силачом!»

На 1 литр воды: 1 столовая ложка мясного фарша, 1 свекла, 1 луковица, 1 стакан свежей нашинкованной капусты, 1 морковь. Овощи промыть, очистить, нашинковать соломкой, капусту мелко изрубить. В кипящую воду положить фарш, овощи, быстро довести до кипения, варить 8-10 минут, а настаивать 10-12 минут.

Похлебка с птицей «Поцелуй Венеры»

На 1 литр воды: четверть небольшой курицы, 2 картофелины, 1 морковь, 1 луковица, 1 столовая ложка сухого укропа. Курицу разрубить на кусочки вместе с костями, залить горячей водой и быстро довести до кипения. Варить 10-12 минут. Добавить картофель и морковь, нарубленные соломкой, рубленый лук, сухой укроп. Варить после закипания 5-6 минут. Настаивать без нагревания 10-15 минут.

Уха с курицей «Женская гордость»

На 2 литра воды: 1 небольшая рыба свежезамороженная или свежая, 1 луковица, 1/8 часть курицы средней величины, 1 морковь, 2 картофелины, 2 столовые ложки растительного масла, 1 чайная ложка сухих трав (мяты, ромашки, душицы, листьев малины, смородины).

Рыбу обработать, нарезать кусками поперек волокон. Курицу разрубить на две половинки, затем каждую еще на четыре части. На уху пойдет только одна часть. Порубить эту часть курицы на мелкие кусочки вместе с костями, добавить потроха, крылышки, лапки. Рыбу и курицу залить холодной водой, довести до кипения на маленьком огне и варить 15-20 минут. (При этом вода должна только вздрагивать, а не бурлить). Добавить крупно нарезанный картофель, натертую луковицу, нарезанную морковь, сухие травы и варить еще 10 минут после вторичного закипания. Заправляют уху растительным маслом.

Базыль ХІЗАВЕЦ

Дзялкі ад рэкламы

Шмат развялося ў нас дзялкоў,
Што — дзеля фірмаўскай рэкламы! —
Дзяўчат прыгожых галяком
Выводзяць на тэлеэкраны

І што партрэты тых красунь
(У самых непатрэбных позах!)
На плошчы людныя нясуць,
І у метро, і у аўтобус.

Што ж, чалавек для іх — тавар:
Хто лепш рэкламу упрыгожыць,
Той больш прынясе "навар" —
А для дзялка ж не пахнуць грошы.

Пара разбэшчаных дзялкоў,
Што ганьбяць маладосці годнасць,
Прагнаць па плошчы галяком
Як бізнесменаў навамодных.

Мо ўцямяць сукіны сыны,
Што і ў рэкламе знаць трэ меру, —
Й не будуць апранаць яны
Красунь у гарнітур гетэраў.

На складе взяли. Воров.

Ведомственный сторож Узденского лесхоза стал бить тревогу: кто-то есть на складе. Дежурный отдела вневедомственной охраны быстро сориентировал группу задержания, которая несла службу в районе. На место происшествия прибыли старший сержант милиции В.Крысько, старший наряда и милиционер группы задержания старшины В.Кожемяко и В.Шумилов. Воров с награбленным взяли прямо на складе.

Виктор БЫКОВ.

ЗАРПЛАТА НЯБОЖЧЫЦЫ — ДЗЕЦЯМ

Мы расказвалі аб жудасным выпадку ў калгасе «Палажэвічы» Старадарожскага раёна. Аб тым, як п"яніца прама ў полі за некалькі кілаграмаў калгасных памідораў забіў агранома-агародніка — 37-гадовую В.І.Міхнавец. Трое малалетніх дзяцей засталіся круглымі сіротамі, бо гады з два да гэтага памёр іх бацька...

Трагедыя вострым болем адклікнулася ў сэрцах вяскоўцаў. Таму калі старшыня калгаса М.В.Чачуха на чарговым пасяджэнні праўлення загаварыў аб дапамозе сіротам, пасыпаліся самыя розныя прапановы. У першую чаргу вырашана, што ўсе памінкі па В.І.Міхнавец калгас будзе спраўляць за свае сродкі. Па-другое, яе дзецям выплачана дзесяць месячных зарплат, якія атрымлівала іх маці. Па-трэцяе, сярэдняя мацярынская палучка будзе выплачвацца ім штомесяц, да таго часу, пакуль самае малодшае дзіця не стане паўналетнім. Адначасова сіроты будуць забяспечвацца бясплатным палівам, ім будзе аказвацца і іншая неабходная дапамога.

Вядома, усё гэта не можа замяніць матчыну любоў. Але калі пытанне стаіць аб выжыванні, выбіраць не прыходзіцца.

/Наш кар./.

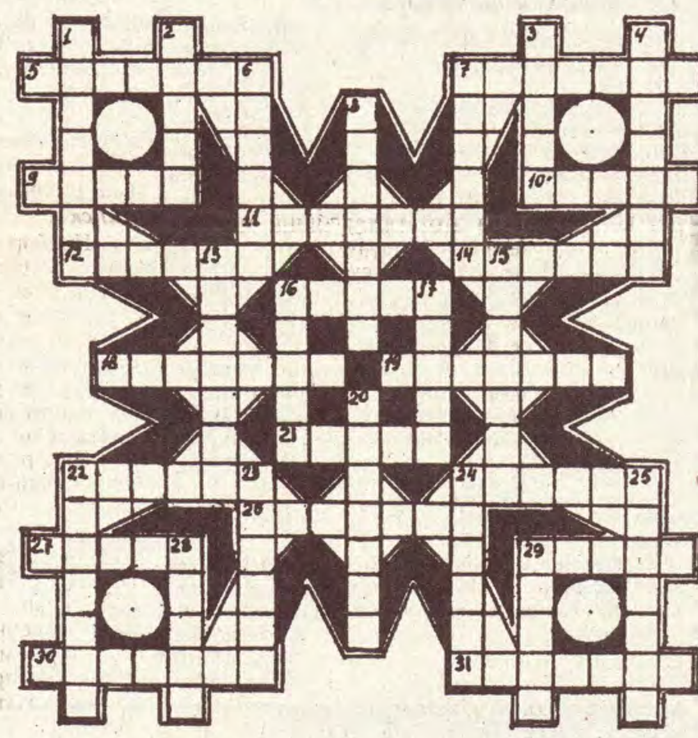
Крыжаслоў

Пераклацці на беларускую мову

(Склаў Б.Сямашка, г. Мінск).

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Вывод, заключение. 2. Отсчет. 3. Квасцы. 4. Смотритель. 6. Плеть. 7. Пролетка. 8. Хула. 13. Блаженство, наслаждение. 15. Ссора, грызня. 16. Крыльцо. 17. Мешковина, дерюга. 20. Ухаб. 22. Стяг. 23. Возня, хлопоты. 24. Кольцо для крепления косы в косовицу. 25. Лоскут, обрезок. 28. Большой платок, шаль. 29. Почка.

ПО ГОРИЗОНТАЛИ. 5. Изверг, изувер, урод. 7. Звяканье, лязг. 9. Кровать, койка. 10. Внутренность. 11. Опушка (край леса). 12. Подстожье. 14. Горбушка, краюха. 16. Чванство, самомнение, спесь. 18. Завеса, пелена. 19. Единение, сплочение. 21. Пола. 22. Желудок. 24. Пир, застолье. 26. Очередь, черед. 27. Початок (кукуруза). 29. Дебри, чаща (труднопроходимое место). 30. Контрабас. 31. Осколок, щепка.



■ Спорт

ПАСЛЯ ПЕРШАГА КРУГА

Заўчора ў Рэчыцы праведзены апошні матч першага круга чэмпіянату Рэспублікі Беларусь па футболу у першай лізе. Мясцовая "Ведрыч" у прапушчаным матчы з трэцяга тура прымала дынамаўцаў Мінска.

Хоць чэмпіёны і перамаглі з лікам 2:0, яны перамясціліся толькі на другое месца, уступаючы віцебскаму КІМу два ачкі.

Сярод бамбардзіраў лідзіруе П.Шаўроў з "Дынама-93", на рахунку якога 12 забітых мячоў. Другое месца па трапнасці займае С.Яромка з бабруйскага "Фандока" — 10 мячоў. На трэцяе месца пасля забітага гола ў вароты "Ведрычы" выйшаў мінскі дынамавец Я.Кашанцаў — 8.

НА ЧЭМПІЯНАТ СВЕТУ

У германскі горад Дортмунд на камандны чэмпіянат свету па спартыўнай гімнастыцы вылецелі мацнейшыя прадстаўнікі гэтага віду спорту нашай рэспублікі. Сярод чатырнаццаці ўдзельнікаў шасціразовы алімпійскі чэмпіён Віталь Шчэрба, чэмпіёны свету Алена Піскун і Іван Іванкоў, іншыя вопытныя і маладыя майстры гімнастычнага памоста.

Узначальваюць мужчынскую і жаночую каманды Сяргей Шынкар і Антаніна Кошаль.

КУБАК ЕЎРОПЫ — У МІНСКУ

Учора ў мінскім Палацы спорту пачаўся адзін з паўфіналаў розыгрышу Кубка Еўропы па хакею. У мінскай падгрупе выступаюць "Дукла" са славацкага горада Трэнчын, чэмпіён Вялікабрытаніі "Кардзіф дэвілз", "Фельдкірх" з Аўстрыі і мінская "Цівалі".

Позна вечарам учора закончыўся матч паміж мінчанамі і аўстрыйцамі. А сёння ў 15 гадзін на лёд выйдуць "Дукла" і "Фельдкірх", а ў 18.30 — "Цівалі" і "Кардзіф дэвілз". Заўтра ў той жа час згуляюць "Фельдкірх" і "Кардзіф дэвілз", "Цівалі" — "Дукла".

/Наш кар./.



12 лістапада, субота

Беларускае тэлебачанне

14.00. Шматгалоссе. Народы Беларусі.
14.45. "Іван Макаравіч". Маст. фільм.
16.35. Дзелавы веснік.
16.50. "Чарапашкі ніндзя". Мультсерыял.
17.15. Песеннае поле ў імя Святой Еўфрасінні.
17.50. Міжнародныя спартыўныя навіны.
18.20. "Нов і К"-топ-10.
19.20. Хакей. Кубак Еўропы. "Цівалі" (Мінск) - "Дэвілз" (Вялікабрытанія). У перапынку (19.55) — Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.40. "Хачу вашага мужа". Маст. фільм.
22.55. Пад купалам Сусвету.
23.05. Каскад.
23.25. Відзьма-нявідзьма.
0.25. "Атлантык-сіці" (Канада—Францыя).
2.05. "Славянскі базар-94".

Канал "Астанкіна"

14.00. Дыялог у прамым эфіры.
14.40. "Спасціжэнне дэмакратыі". Фільм 6-ы "Апошнія новыя грамадзяне".
15.40. Ахоўная грамата.
16.15. "Жыццё заапаркаў" (ЗША).
16.55. Брэйн-рынг.
17.45. Да і пасля...
18.40. "Каманда ў капелюшах". Тэлесерыял.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.25. Надвор'е.
20.45. "Гаспадар Балантрэ". Тэлесерыял.
21.45. Оба-на.
22.40. Матадор.
23.30. Хіт-парад "Астанкіна".

Канал "Расія"

14.50. "Ці памятаеш ты?".
15.05. Футбол без граніц.
15.50. Тэлеэрудыт.
15.55. "Эдэра". Тэлесерыял.
16.50. "Сабор Парыжскай багародзіцы". Мультфільм (ЗША).
17.50. Свята кожны дзень.
18.00. Аншлаг і К.
19.25. "Вопыты кахання". Маст. фільм (Італія).
21.10. Кліп-антракт. "Група "Дзюна".
21.25. Тэніс. "Кубак Крамля".
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Праграма "А".
23.35. Зоркі гавораць.
23.40. "Горад". Маст. фільм.

13 лістапада, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

7.55. Праграма перадач.
8.00. Добрыя весткі.
8.10. Аэробіка для ўсіх.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Беларускі тур. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
9.05. Слова да чалавека.
9.35. Урокі здароўя.
10.15. "Алімпійцы сярод нас".
11.00. "ABC-клуб".
11.20. "MTV. Лепшыя хіты".
11.50. "Случанка". Паэзія Валянціны Акалавай.
12.30. Існасць. Духоўная праграма.
13.05. Кінаэкран-94. Фільмы лістапада.
14.05. Майстэрня. Мастак Яўген Жылін.
14.40. "Сітуацыя". Амаль дэтэктыўная віктарына.
15.15. Клуб "Гаў-гаў".
15.40. Праспект.
16.10. "Чарапашкі ніндзя". Мультсерыял.
16.35. Анталогія гумару. "Усё для смеху". 2-я серыя.
17.10. "Оскар". Кінакамедыя.
18.30. Хакей. Кубак Еўропы. "Цівалі" (Мінск) — "Дукла" (Славакія). У перапынках (19.05) — Тэлекрама, (19.55) — Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты. Анекдот ад "Хрыстафора".
21.40. Шоу "Палігон".
22.05. "Сінема".
22.10. "Банкірка". Маст. фільм.
0.20. Пад купалам Сусвету.
0.30. Чэмпіянат Беларусі па культурызму.

Канал "Астанкіна"

7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Спортлато.
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. Пад знакам "пі".
11.35. X Міжнародны фестываль тэлепраграм народнай творчасці "Вясёлка". Песні майго народа (Албанія).
12.15. Эканоміка і рэформы.
12.40. "Шпаргалка" з падарункам.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
13.50, 17.00, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі". Дак.серыял. Фільм 7-ы "Дарогі жыцця".
14.50. Жывое дрэва рамёстваў.
15.00. Клуб падарожнікаў.
15.50. Сучаснікі пра Леаніда Когана.
16.30. Амерыка з М.Таратутам.
17.10. Тэлелоцыя.
17.25. "Баскетбольная ліхаманка", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды". Мультфільмы.
18.20. Уся Расія.
18.50. Надвор'е.
19.00. КВЗ-94.
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны ўік-энд.
22.05. Вакзал мары. Ю.Башмет.
23.05. Каханне з першага погляду.
24.00. Музагляд.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 15.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Успамінаючы Драгунскага".
7.55. Лепшыя гульні НБА.
8.50. Шэсць сотак.
9.10. Добрай раніцы, Еўропа.
9.40. Аты-баты...
10.10. Рускае лата.
10.55. "Вясёлка". Маст. фільм.
12.40. Тэніс. "Кубак Крамля".
14.50. "Не высечы...".
15.05. "Эдэра". Тэлесерыял.
16.00. У свеце жывёл.
17.00. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч". Мультфільмы.
17.55. Свята кожны дзень.

Калектыў камітэта па сельскай гаспадарцы і прадуктах харчавання аблвыканкома выказвае глыбокае спачуванне родным і блізкім Генадзя Сямёнавіча АНІХОЎСКАГА ў сувязі з яго заўчаснай смерцю.

Аблупраўленне Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Рэспублікі Беларусь выказвае глыбокае спачуванне начальніку Старадарожскага райаддзела фонду Ніне Піліпаўне Шчэрба з выпадку напаткаўшага яе гора — трагічнай смерці брата і яго сям"і.

8 канал

Суббота, 12 ноября

15.00 Мультфильм США "Том и Джерри".
15.15 Проповедник Кеннет Коупленд.
15.45 Телесериал "Морена Клара" (повтор).
17.30 СОЛТЭК: "Спортивная мозаика".
18.00 Фирма "Кэдбери" и ММ-4 представляют музыкальную программу.
19.00 Рука в руке.
19.25 "Техимпром-групп" и ДП 8 ТВК представляют художественный фильм "Индиана Джонс-3".
21.30 Студия "БМ".
21.50 Семь минут с "Христофором".
22.05 Жан Маре в художественном фильме "Граф Монте-Кристо". 1-я серия.

Воскресенье, 13 ноября

15.00 "Забытое кино?.." Художественный фильм "Интервенция".
16.40 "Сегодня с Марлен Хикки" (христианская миссия).
17.10 СОЛТЭК: "ПИК".
17.40 Телесериал "Морена Клара" (повтор).
20.10 БАНТ: "Репортаж".
20.15 Мультфильм.
20.25 Спорт-секрет.
20.45 Бонвояж.
21.00 Студия "БМ": "Дайджест".
21.15 Жан Маре в художественном фильме "Граф Монте-Кристо". 2-я серия.
22.40 Foxy music.

Наш адрас: 220013, гор.Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай рэдакцыі —68-29-76, намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81, адказнага сакратара —68-26-48, сакратарыята —68-26-48, аддзелаў: Саветаў —68-26-38, адукацыі і культуры —68-25-76, сацыяльна-эканамічнага —68-25-43, сацыяльна-палітычнага —68-25-42, інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33, пісьмаў і маральна-бытавых праблем —68-25-83, ілюстрацыі —68-25-03, камерцыйнага —68-25-86, бухгалтэрыі —68-26-65. Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88, Салігорску — (8-210) 2-49-60.

Заснавальнік — Мінскі абласны Савет дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4, "Мінская праўда" — орган Мінскага абласнога Савета дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара. Адказнасць за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак нясуць іх аўтары. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10. Нумар падпісаны ў 22.00.

Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе "Мінскай праўды". Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку". 220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.

Індэкс 63923. Зак.№121.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12